საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

სამშაბათი 31 აგვისტო 1920 წ.

ერთობა

ფასი 10 მანეთი

გაზეთის ფასი თვეში 250 მანეთი, [illegible] 10 მანეთი [illegible] 15 მანეთი [illegible] 10 მანეთი [illegible] (15 × 2) 300 მანეთი [illegible]
ერთობის ქ. № 4. [illegible]
№ 18-თან. ტელეფონი 16—62

№ 197 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 197

საქართველოს სოც.-დემ მუშათა პარტიის
ცენტრალური კომიტეტი
მოთავსებულია ერთობის ქ. № 4, მესამე სართული;
შესასვლელი რუსთაველის ქუჩიდან № 18. ტელ. 11—79.

მსახიობთა კავშირის საბჭო ამით აუწყებს საქართველოს მოქალაქეთ, რომ ოთხშაბათს, 1 სექტემბერს მაღალ-ნიჭიერის მსახიობის
ნატო გაბუნია-ცაგარლის
გარდაცვალების 10 წლის თავის აღსანიშნავად გარდახდილი იქნება პანაშვიდი ქვაშვეთის ეკლესიაში ნაშუადღევის 2 საათზე.
(ნ. 2—2)

დრამატიული საზოგადოების გამგეობა და დირექცია ამით აუწყებს საქართველოს მოქალაქეთ, რომ ოთხშაბათს, 1 სექტემბერს, მაღალ-ნიჭიერის მსახიობის
ნატო გაბუნია-ცაგარლის
გარდაცვალების 10 წლის თავის აღსანიშნავად გადახდილი იქნება პანაშვიდი ქვაშვეთის ეკლესიაში ნაშუადღევის 2 საათზე.
(ნ. 2—2)

ღრმად დამწუხრებულნი: მეუღლე ოლინკა, შვილები: თამარა, ლეო, მედია და გიგი, ძმა ლასო და რძალი სონა შვილებითურთ ვაუწყებთ ნათესავთ და ნაცნობთ
ტრიფონ ანდრიას ძე ნიორაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება ქ. ზესტაფონში. სამშაბათს, 31 აგვისტოს, წმ. ნინოს ეკლესიაზე. (2799—1—1)

ღრმათ დამწუხრებული დედა ეფემია, ძმები: მიხეილ და კირილე და კატო კალანდაძეები, სიძე ტარიელ, დის შვილები: ნიკიტა, ვანო, შალვა და კესარია მგელაძეები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ 29 აგვისტოს გარდაიცვალა მათთვის საყვარელი
ლადიკო დიანიის ძე კალანდაძე
[illegible] (2803 2—1)

[illegible]
ირიკოს
[illegible] (2803 1—1)

ტფილისის სამეურნეო ინსტიტუტი
[illegible]
20 ივლისიდან 30 აგვისტომდე
[illegible] (ნ. 12—10)

მიწათ-მოქმედების სამინისტროს მიერ
[illegible]
მეხილეობის პრაქტიკული სკოლა
[illegible] (ნ. 12—12)

[illegible]
„შევარდენში“
ტან-ვარჯიშული სკოლა
[illegible] (ნ. 6—3)

ოზურგეთის სამაზრო ერობის გამგეობა
[illegible] (ნ. 5—2)

განცხადება
[illegible]
საქართველოს ღერბი
[illegible] (2805 1—1)

ტფილისის მაზრის ერობის ხმოსანთა
მერვე კრილობა შე დგება ამა წლის 5 სექტემბერს დილის 10 საათ. გამგეობის ბინაზე.
გამგეობა. (2808 1—1)

რესპუბლიკის ცენტრალურ სააფთიაქო საწყობისათვის
საჭიროა
მანქანაზედ გადამწერი დიდი ხნის პრაქტიკით. უნდა იცოდეს ქართულად და რუსულად ბეჭდვა. მიიღებიან მხოლოდ რეკომენდაციით და კონკურსით. მისამართი: ქართლის (ყოფილ დიდი მთავრის) ქუჩა № 76.
(ნ. 2—2)

სახელმწიფო თეატრი
ბალეტის სკოლა
იღებენ მოწაფეებს ვაჟ და ქალთ 9-დან 16 წლ. ჩაწერა შეიძლება თეატრის კანტორაში 11-დან 2 საათ. გამოცდა 15 სექტემბერს.
სკოლის დირექტორი მ. ი. პერინი. (ნ. 2—2)

განცხადება მიწად-მოქმედების სამინისტროდან

1) თფილისის კულტურულ-ტეხნიკური საშუალო სასწავლებელი გადაკეთებულია საშუალო სამეურნეო სასწავლებლად და ექნება შემდეგი განყოფილებანი: 1) მემინდვრეობის, 2) მესაქონლეობის, 3) მებაღეობის, 4) გიდროტეხნიკური და 5) მეტყეობისა.

პირველ კლასში მიიღება მოწმობით უმაღლეს პირველ დაწყებითი სკოლაში ან 4 კლასიან პროგიმნაზიაში სწავლა დამთავრებულნი, ორივე სქესის პირნი. ვისაც აღნიშნული მოწმობა არა აქვს, მათთვის დანიშნული იქნება გამოცდა. არა ქართველთათვის შეიძლება გახსნილი იქნეს პარალელური განყოფილება.

2) ქუთაისის სამეურნეო სკოლა გადაკეთებულია საშუალო სამეურნეო სასწავლებლად და ექნება ორი განყოფილება: 1) მემინდვრეობის და 2) მებაღეობის.

პირველ კლასში მიიღება მოწმობით უმაღლეს პირველ დაწყებითი სკოლაში ან 4 კლასიანი პროგიმნაზიაში სწავლა დამთავრებულნი ორივე სქესის პირნი. ვისაც ზემოაღნიშნული მოწმობა არ აქვს, მათთვის იქნება დანიშნული გამოცდა. სასწავლებელს პანსიონი ექნება გახსნილი.

3) წინამძღვრიანთ კარის სამეურნეო სკოლა გადაკეთებულია ოთხკლასიან [illegible]

[illegible] (2811 1—1)

[illegible]
გ. ი. ვოლოხი
[illegible] (2614—...)

სადღეისო

[illegible]

თული ოდნავათაც არ შესუსტებულა არც ბოლშევიკების წინ წაწევით, ან მათი უკუქცევით.

პირიქით ეს გაჭიანურებაა ბრძოლის, მხოლოდ გახანგრძლივებაა ამ საშინელი კრიზისის, რომელიც ერთი მხრით შიმშილ-სიცივის მსხვერპლად ხდის რუსეთის მრავალმილიონ მცხოვრებთ, ხოლო მეორე მხრით აძნელებს ევროპის ეკონომიურ გაჯანსაღებას, ვინაიდან კიდევ დახურულს სტოვებს მათთვის რუსეთის ბაზარს, საიდანაც ნედლი მასალა გაჰქონდა ევროპის მრეწველობას.

ამ რიგათ რუსეთ-პოლონეთის ომი ნიშნავს არა მარტო კომუნიზმის ბრძოლას იმპერიალისტებთან, არამედ ნედლი მასალის ბრძოლას სამრეწველო ფაბრიკატებთან.

რუსეთი იცლება სისხლისაგან და თავის მასალას არ აძლევს ევროპას. ევროპა, უკეთ მისი ბურჟუაზია, თავის მხრივ არ თმობს პოზიციას და რუსეთის დამშევით ფიქრობს მის დამორჩილებას.

ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ჭიდილშია დღეს რევოლიუციური რუსეთის ხალხი, რომელსაც ისეთი ურა-ხელმძღვანელები მოექცა სათავეში, რომელნიც თავის უხეში ტაქტიკით სისხლის მორევში აცურებს მთელ რუსეთს.

და ასეთ გარემოებებში საქართველო სრულიად განმარტოებული დგას და ბრძოლის უკიდურესობათაგან თავის დაღწევაში ხედავს მიზანს თავისი პოლიტიკისას.

მაგრამ განა ცხადი არაა, რომ როცა გარეშემო ყოველივე ცეცხლმოკიდებულია და იწვის, შესაძლებელია შუაგულში იყო და ცეცხლის ალის გავლენა არ განიცადო? და ჩვენი ქვეყანაც, მიუხედავათ თავის სწორი და უტყუარი პოლიტიკური ხაზისა, მაინც განიცდის გარეშემორტყმულ გარემოებათა სასტიკ განმანადგურებელ გავლენას.

მართლაც განა შესაძლებელია ფასების შემცირება საქონელზე, როცა ჩვენს გარეშემო მათს მაღლა აწევას არავითარი საზღვარი არა აქვს? ან განა შესაძლებელია კონკურენციის შემკავებელი ძალა დააჩნდეს ფასებს, როცა გარეშემო საქონლის დაუსრულებელი შიმშილია გამეფებული? და აი ერთი უმთავრესი მიზეზთაგანი ჩვენი დღევან- [illegible] სუსტებას და გაჩანაგებას. ფაქტიური ეკონომიური ურთიერთობის შეწყვეტა, მიუხედავათ ზავის და თითქოს მეგობრობისა, ამის პირდაპირი მაჩვენებელია. ჩვენ შევეჩვიეთ ასეთ მდგომარეობას, მაგრამ მისი გათვალისწინება მაინც აუცილებელია, რომ უფრო სწორი გზის და საშუალების გამოძებნა შეგვეძლოს თავის გადასარჩენად.

უნდა აღვიაროთ, ჩვენ ამ მხრივ იმავე ბრძოლის პროცესში ვართ, რომელსაც პოლონეთის ფრონტზე თოფ-ზარბაზნებით შეტევის ხასიათი აქვს მიღებული.

ყველა ეკონომიური შედეგები ამ ბრძოლის მთელი თავის სიძლიერით ედება ჩვენს ქვეყანას. და ეს გაგრძელდება მანამ, სანამ ომიანობის აუცილებლობა არ იქნება სავსებით ამოწურული. სანამ მშვიდობიანობის ზარი ახლად არ ჩამორეკს კაცობრიობის კარებს აქედან ცხადია ჩვენ დიდათ დაინტერესებული ვართ ამ კატასტროფიული ბრძოლის შენელებასა და დამთავრებაში, ჩვენ არ შეგვიძლია არ აღვიმაღლოთ ხმა იმის სასარგებლოთ, რომ რუსეთი თავის შინაგან ძალებს მიანებონ, რომ ევროპის იმპერიალისტებმა ომიანობაზე ხელი აიღონ. არ შეგვიძლია არ აღვიმაღლოთ ხმა თვით ბოლშევიზმის აგრესიული პოლიტიკის წინააღმდეგაც, რომელსაც ის იჩენს ყველგან და განსაკუთრებით აღმოსავლეთ ქვეყნებში. ზავი დემოკრატიული ყველა ერის ნამდვილი თვითგამორკვევის ნიადაგზე, მათ შორის თვით რუსის ერისაც, აი ერთი მთავარი ლოზუნგი დღევანდელ საერთაშორისო ცხოვრების.

ევროპის მუშებში თანდათან იკიდებს ფეხს ეს ლოზუნგი საყოველთაო მშვიდობიანობის. ჩვენც დემოკრატიის და კაცობრიობის სახელით უნდა მოვითხოვოთ იგივე: ზავი უანექსიო და ზავი დემოკრატიული ერთა თვითგამორკვევის ნიადაგზე.—ეს არის დღესაც ასეთივე ცხოველ მყოფელი და ერთათ ერთი გამოსავალი გზა სისხლის ღვრისა და ეკონომიური განადგურების დამღუპველ ჩიხიდან, როგორც დიდ მსოფლიო იმპერიალისტურ ომის დროს:

მხოლოდ ამ ლოზუნგის გარშემო შეკრება მუშათა კლასისა მისცემს მას საშუალებას მთელი თავის ძალა შინაური ბურჟუაზიის წინააღმდეგ მიმართოს და ასე გაუმაგროს ნიადაგი იმ დიად სოციალისტურ გადატრიალებას, რომლისთვისაც მზადაა დღეს ევროპის მოწინავე ქვეყნების ობიექტიური პირობები.

სამი თუ მეტი

როდესაც ჩვენ შევწყვიტეთ კამათი ვინ-ბანთან (გაზეთ „კომუნისტიდან“), ჩვენ გვეგონა, რომ ეს იყო ერთნაირი ლიტერატურული ეთიკის დაცვა. რაც შეეხება თვით კითხვას ინტერნაციონალის შესახებ, ამაზედ ჩვენს გაზეთში ბევრი წერილები იბეჭდებოდა და საკმაო მასალებიც იყო გამოქვეყნებული. მკითხველი, რასაკვირველია, ადვილად გაერკვეოდა დღევანდელ საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის მდგომარეობაში.

ჩვენ ვწერდით, რომ ინტერნაციონალში არის მეტი მიმდინარეობა, ვიდრე სამი, რომელზედაც ჩვეულებრივი ინერციით ხშირად ლაპარაკობენ პრესაში. გარდა ძველი ინტერნაციონალის, ეგრედ წოდებული მეორისა, არსებობს მოსკოვის ინტერნაციონალი. ამასთან ერთად ასპარეზზედ გამოსულნი არიან ეგრედ წოდებული „აღმადგენლები“. ეს სამი მიმდინარეობაა. ჩვენმა მკითხველებმა იციან, რომ არსებობს მოსინდიკალისტო სოციალისტები. მათი გავლენა განსაკუთრებით თვალსაჩინოა საფრანგეთში და იტალიაში. სოციალისტ-სინდიკალისტების აზრით, მუშებმა სავსებით ზურგი უნდა შეაქციონ პოლიტიკურ ინტერნაციონალს და უნდა სავსებით შეუფარდონ თავიანთი მოქმედება საერთაშორისო პროფესიონალურ მოძრაობას. იქნება ერთი ინტერნაციონალი, რომელიც შეაერთებს სხვადასხვა ქვეყნების პროფესიონალურად შეკავშირებულ მუშებს. ასეთ მოთხოვნილებას მისი დამცველები ასაბუთებენ პრაქტიკულად იმით, რომ ეს მოსპობს იმ „რასკოლს“, რომელიც წარმოიშვა ინტერნაციონალის კითხვის გარშემო. რაც შეეხება თეორიას, ისინი საერთოდ სინდიკალისტურ მსოფლ-მხედველობას იზიარებენ. ამ მიმდინარეობას ჩვენ უნდა ვუწოდოთ „შემაერთებელი“.

საფრანგეთშივე წარმოიშვა მეხუთე მიმდინარეობა ცნობილ გუსტავ ერვეს მეთაურობით. მათ დაარსეს საკუთარი ორგანიზაცია. ინტერნაციონალი, ამ მიმართულების აზრით, უნდა იყოს იდეიური კავშირის გამომხატველი, ხოლო ორგანიზაციულად ყველა ნაციონალური სექციები სრულებით დამოუკიდებელნი უნდა იყვნენ.

ეგებწვინ-ბანმა იცის კიდევ ერთი იდეიური მიმდინარეობა გერმანიაში, ეგრედ წოდებული მემარცხენე კომუნისტები, რომელთაც ყავთ თანამოაზრეები, როგორც იტალიაში, ისე საფრანგეთში. ეს სულ ერთიანად გზა აბნეული კომუნისტები არ ცნობენ თვით მოსკოვის ინტერნაციონალს. მათი გავლენა გერმანიაში სუსტია, მაგრამ არა ნაკლები, ვიდრე მართლმორწმუნე კომუნისტების.

აი, მოქალაქე ვინ-ბანო, რატომ მოგახსენეთ ჩვენ, რომ ინტერნაციონალში მეტი მიმდინარეობა არის, ვიდრე სამი მეთქი. რაც შეეხება იმას, რომ მე მეორე წერილში დავასახელე სამი მიმდინარეობა, ეს არ ნიშნავდა ყველას მიერ ცნობილ ფაქტის უარის ყოფას. ჩემთვის საკმარისი იყო დამესახელებია ორი მიმდინარეობაც, რომ უმთავრესი აზრი გამეშუქებია, სახელდობრ ის, რომ პროფესიონალურად მუშები ერთ მთლიანს ერთეულს წარმოადგენენ, ხოლო პოლიტიკურად დაქსასულნი არიან, რასაკვირველია, დროებით.

თქვენ მეტად რიხიანად სწერთ, როგორც შეეფერება ჭაბუკს ამის წინააღმდეგ ჩვენ არაფერი გვაქვს. ხომ იცით, რომ წერილების ტონი ახასიათებს თვით ავტორს. მაგრამ მაინც კარგი იქნება, რომ განსვენებულ დეკანოზ ავაკუმის ჩვეულებას არ შეითვისებდეთ. როგორც მოგახსენეთ ეს თქვენთვის არ არის კარგი, თორემ ჩემთვის „მუკვიდი“ კაცი ადამიანია.

ზ. თეკლათელი.

საეკონომიო-საფინანსო წერილები *)

V.

დაუმსახურებელი ღირებულება.

კომუნის ცხოვრების განვითარება მესაკუთრეთა გარჯილობისაგან სრულიად დამოუკიდებლად იწვევს უძრავ ქონების ღირებულების ზრდას. მესაკუთრეთა ამნაირათ გამდიდრება სრულიად დაუმსახურებელია, იგი შედეგია ქალაქის მოღვაწეობისა თვითმმართველობის ორგანოს სახით. ქალაქის მდგომარეობის გაუმჯობესების გამო ქონება, რომელიც რამოდენიმე წლის წინეთ ღირდა, ვთქვათ 20,000 მ. დღეს ფასდება 30 ან 40 ათასი მან, და მისი შემოსავალიც თანაბრათ მეტია. ამ შემთხვევაში სამართლიანია დაუმსახურებელი ნამეტი ღირებულება გადაეცეს თვითმმართველობას, როგორც ერთად ერთ მიზეზს ამ ნამეტის გაჩენისა. ცნობილი მეცნიერი და კონსერვატორი პროფ. ადოლფ ვაგნერი ამბობს, რომ ღირებულების დაუმსახურებელი ზრდის დაბეგვრა, რაც უნდა დიდი გადასახადი დაედოს მას, მაინც არ იქნება გადაჭარბებული. მისი აზრით მესაკუთრეს შეიძლება დაეტოვოს ნამეტის 10%, ხოლო დანარჩენი 90% უნდა ეკუთვნოდეს ქალაქს. ად. ვაგნერის აზრი სამართლიანია, მაგრამ ამ დაბეგვრის განხორციელება პრაქტიკულად ძალიან ძნელია. მეტის მეტად ძნელია ნამეტის სიზუსტით გამორკვევა, მაგრამ ნამეტის დაბეგვრა, როგორც სხვა რეალური დაბეგვრა, რომელსაც საქმე აქვს მხოლოდ დაბეგვრის ობიექტთან და რომელიც დაბეგვრის სუბიექტს, ე. ი. ქონების პატრონს, სრულებით არ იცნობს, ეს დაბეგვრა უფრო ნაყოფიერი ხდება ადგილობრივ კომუნის ხელში, ვიდრე მაშინ როდესაც ეს გადასახადი ეკუთვნის ცენტრალურ მთავრობას. გადასახადის ობიექტის სარგებლიანობის ზრდა დამოკიდებულია ადგილობრივ პირობებზედ. ერთი და იმავე ღირებულების ქონების ერთ მუნიციპალურ ერთეულში წლის განმავლობაში შეიძლება ღირებულება გაორკეცდეს, მეორე ერთეულში კი იქნება ერთ წერტილზე გაიყინოს. ასე რომ კანონმდებლობითი გზით განსაზღვრა ასეთი გადასახადების ნორმებისა ცოტათ თუ ბევრად ხანგრძლივი დროისთვის მხოლოდ შეანელებს თვითმმართველობათა შემოსავლის წესიერ ზრდის შესაძლებლობას ან კიდევ ზოგიერთ შემთხვევაში მძიმე, აუტანელ ტვირთად დააწვება ისეთ წარმოებას, რომლის შემოსავლიანობა ერთ წერტილზე შეჩერებულია. ამ ქონება-წარმოებათა შემოსავლის სამართლიანათ განსაზღვრა საუკეთესოდ შეუძლია კომუნას. კომუნის ხელშია მათი მდგომარეობის გაუმჯობესობის საქმე, ამიტომ მას უნდა ჰქონდეს უფლება სათანადო ნორმებში განსაზღვროს მათ შემოსავალზე გადასახადის რაოდენობა და თვით გადასახადიც თავის სალაროში შეიტანოს.

VI.

რეალური გადასახადების უარყოფითი მხარე და კომუნა.

რეალური გადასახადების სისტემას აქვს უარყოფითი მხარეც. ის, რაც ერთი მხრით არის დადებითი ღირსება რეალური გადასახადების სისტემისა, მეორე მხრით წარმოადგენს ამ სისტემის უარყოფით თვისებას. კარგია რეალური გადასახადი იმით, რომ მისი წყარო არის ქონება-წარმოება, მაგრამ სუსტია ეს სისტემა იმით, რომ ის არ იღებს მხედველობაში პიროვნებას, არ არკვევს მის საერთო შემოსავალს და ანგარიშს არ უწევს შემოსავლის შესაქმნელად პიროვნების მიერ გაწეულ შრომას და ხარჯს. სისტემა სრულებით არ იცნობს დაბეგვრის სუბიექტს და ცხადია უცნობ სუბიექტის პირად გარემოებას ის ანგარიშს არ უწევს. საქმის ასე დაყენება კი, განსაკუთრებით ცენტრალურ ორგანოს ხელში უეჭველად გამოიწვევს დაბეგვრის უთანაბრობას და ამას გარდა, რაც მთავარია, ცენტრალურ ორგანოს ადვილად გამოეპარება ზოგიერთი დაბეგვრის ობიექტიც. რეალურ გადასახადის სისტემის ასეთ ნაკლს თუ სავსებით ვერ გააქრობს შესამჩნევად მაინც გამოასწორებს ადგილობრივ პირობებთან უფრო გაცნობილი თვითმმართველობის ორგანო. თვით ბუნება რეალური დაბეგვრისა უაღრესად შეთვისებულია ადგილობრივ ორგანოებთან. კომუნამ უნდა ისაზრდოოს ადგილობრივი შემოსავალით და ამიტომ ადგილობრივი რეალური გადასახადები, რომელთა წყაროების უმთავრესი ავტორია კომუნა, უნდა გადაეცეს კომუნას. არ არსებობს არც ერთი ყურადსაღები თეორიული მოსაზრება რეალური გადასახადების თვითმართველობათათვის გადაცემის საწინააღმდეგო. პრაქტიკული მოსაზრებაც ამ გადაცემის სასარგებლოთ ლაპარაკობს. ცენტრალური მთავრობის ბიუჯეტში რეალური გადასახადები შედარებით მცირე როლს თამაშობს და განსაკუთრებით საქართველოში. რეალურ გადასახადების ხელიდან გაშვებით ცენტრალური მთავრობის კასა საგრძნობ ზიანს არ განიცდის. მეორეს მხრით, როგორც პრუსიის მაგალითმა დაამტკიცა, რეალური გადასახადები მეტის მეტად გაცხოველდენ თვითმართველობათა ხელში; უკანასკნელებმა შესძლეს ამ სისტემის უფრო რაციონალურად გამოყენება და ბევრად მეტი შემოსავლის მიღება, ვიდრე ამას ახერხებდა ცენტრალური მთავრობა; ამასთანავე მოქალაქეთა ხარჯთ-გადახდის უნარიანობა არ შესუსტებულა. პრუსიაში 1894 წელს სახელმწიფომ კომუნებს გადასცა რეალური გადასახადები. პროფ. ებერგი („ფინანსიური მეცნიერების კურსი“) ამბობს: „თუმცა საბიუჯეტო რეფორმის პროცესი დღეს-დღეობით არ შეიძლება დასრულებულად ჩაითვალოს, მაგრამ 1893 წ. კომუნალური კანონის (რეალური გადასახადების კომუნისათვის გადაცემისა) მნიშვნელობა უკვე

*) იხ. „ერთობა“, №№ 161 და 174.

დღეს

ფრანგული ცნობით პოლონელებმა აიღეს შჩუჩინი, პროსტკე და ოსოვეცი. პოლონეთის ჯარი განაგრძობს შეტევას.

ბოლშევიკების ცნობით ლვოვის მიმართულებით ბრძოლა სწარმოებს, რომლის შედეგი ჯერ არ გამორკვეულა.

ბრესლავში დიდი დემონსტრაციები მოხდა. დემონსტრანტებმა გაანადგურეს მოკავშირეთა ბიურო და საფრანგეთის საკონსულო.

—

მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილის, სამხედრო მინისტრის გრ. ლორთქიფანიძის განკარგულებით ამა წლის სექტემბრის 1 საღამოს $6^1/_2$ საათზე ქალაქის საბჭოს დარბაზში დანიშნულია ფინანსიურ ეკონომიური თათბირი, რომელზედაც მოწვეულნი არიან მთავრობის, დამფ. კრების პრეზიდიუმი, ს. დ. კრების საბიუჯეტო კომისიის პრეზიდიუმის წევრები, ქალაქთა და ერობათა კავშირების წარმომადგენლები, სახელმწიფო და კოოპერატიულ ბანკების გამგეობანი, კოოპერატიული კავშირის და პროფესიონალური კავშირების წარმომადგენლები და სხვანი.

ცხადი გახდა. რეალური გადასახადები, რომელიც ამ კანონის გამოსვლამდე შემოსავლის მხოლოდ 1/7 უდრიდა, ამ კანონის შემდეგ იძლევიან შემოსავლის 1/3 და ამასთანავე შესაძლო გახდა საერთო შემოსავლის კვალობაზე საკომუნო დამატებითი გადასახადის შემცირება 1/4 ით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი ნათლად გვიჩვენებს, თუ როგორი მნიშვნელობა მიიღო რეალურმა გადასახადებმა კომუნათა ბიუჯეტში მას შემდეგ, რაც ეს გადასახადი გადაეცა ქალაქებს. ქალაქების ყველა პირდაპირი გადასახადები ნაწილდებოდა:

წლები	პირდაპირი გადასახადები	არაპირდაპირი გადასახადები
1880/84	16,4%	83,6%
1894/95	16,3 „	83,7 „
1895/96	44,0 „	56,0 „
1899/900	41,6 „	58,4 „

დ. თოფურიძე.

(შემდეგი იქნება).

საბჭოთა რუსეთში
(გაზეთებიდან)

თერგის საოლქო სამხ. ხარვოლ. ტრიბუნალმა მიუსაჯა: ობსოვნარხოზის კოლეგიის წევრს მოქ. კონკოვს არაკანონიერ [illegible] გაცემისთვის—3 წლ. იძულებითი მუშაობა; საქართველოს მოქალაქე ჯაფარიძეს საბჭოთა მუშაკისთვის ქრთამის შეძლევისთვის—3 წლით პირობითი დაპატიმრება; საზინაო განყ. თანამშრომელს კოვალიოვს უკანონოთ ჩხრეკის მოხდენისთვის—1 წლ. იძულებითი მუშაობა. (კავკ. „კომ.“ № 113)

პარტიულ „იაჩეიკიდან“ განდევნა. კრასმილის ქარხნის კომ-იაჩეიკამ დაადგინა თავის წევრთა რიცხვიდან განდევნოს პალმიჯი დმ., ნესენოვი ჰ., რაზუმოვი ვ., კოზოდირევსკი, რომელნიც წესიერათ არ ესწრებოდენ კრებებს. (კავკ. „კომ.“ № 113).

ტერორიცკის განსაკუთრებული განყოფილების ბრძანებით საბჭოთა დაწესებულებების 22 მოსამსახურე ჩრეზვიჩაიკის განკარგულებაში გადაიცენ (კავკ. „კომ.“ № 113).

კომუნისტების მობილიზაცია. კომუნისტების ობპარტკომს კავკავში ცირკულიარი მოუვიდა დაუყონებლივ მოახდინოს პარტიის წევრთა მობილიზაცია ურანგელის ფრონტზე გას-გზავნათ.

სამსახურში დაგვიანება. [illegible] ვინდავის რკინის გზაზე გამოარკვია, რომ მოსამსახურეთა დროზედ სამსახურში გამოუცხადებლობა [illegible] 50% ს აღწევდა. ამის გამო დაუპატიმრებიათ 16 კაცი 3—16 დღის ვადით თითო. („პრავდა“ № 177)

ექიმების სუბოტნიკი შავ სამუშაოს შესასრულებლათ. გომელში „გუბზდრავის“ ექიმების სუბოტნიკი მოაწყო სანატორიუმის შენობის შესაკეთებლათ. („პრავდა“ № 130).

„წითელ“ აზერბეიჯანში
(შემდეგი იქნება)

აღურიცხავი საქონელი. რ. ს. ფ. ს. რ.-ის ნარკომ ვნეშტორგთან დაარსდა დამფასებელი კომისია. მხოლოდ ამ კომისიის საშუალებით უნდა ხდებოდეს ისეთ საქონლის შეძენა, რომლის აღრიცხვაც ჯერ არ მომხდარა. („კომ.“ № 74).

მარილის „სუბოტნიკი“. ბინაგოდის ისპოლკომმა დაადგინა სუბოტნიკის ბიუროს სთხოვოს, რათა მან მოაწყოს მთელი რიგი სუბოტნიკებისა, რათა ამ საშუალებით მოკრიბონ ის მარილი, რომელიც ბინაგოდის ტბასთან ყრილა და წვიმისაგან ფუჭდება. („კომ.“ № 74).

დახმარების მიღების წესი. ნარკომტრუდმა დაადგინა კანონით დაწესებული დახმარება მიეცეთ მხოლოდ იმათ, ვინც ქალაქიდან მიდის. („კომ.“ № 741).

ხე-ტყის ხიმცირე. „აზერსოვნარხოზმა“ მოსკოვში „გლავლესკომს“ სთხოვა გამოუგზავნოს მას ხე-ტყის მასალა, რაც უკიდურესათ საჭიროა მის ნავთის და თევზის მრეწველობისთვის. („კომ.“ 74).

რკინის გზებზე. ადერბეიჯანის რკინის გზის სადგურებზე ეხლა მგზავრების ხელის ბარგს სწონავენ მატარებელში შესვლამდე და განსაზღვრულ რაოდენობაზე მეტი ხელის ტვირთის გადაზიდვის ნებას არ აძლევენ. ასეთი ზომის შემოღების მიზანი მატარებლებით მოგზაურობის გაადვილებაა. („კომ. № 74).

დეზერტირები. „ცენტრო კომ დეზერტირი“ დაიჭერს ირანის შერეულ ბრიგადის წითელ არმიელს მამედ ალის ოღლის, რომელიც 24 ივლისს ღამე გაიქცა და გაიტაცა 30.000 მან.

— რევვოენ ტრიბუნალის ვოენსლედი დაიჭერს „კავკასიის ევაკოპუნქტის ტრანსპორტის უფროსს ჰ. მიშინს, პროდობოზის ვეტ-ეტის ს. დოიბინის და მე-X არმიის [illegible]. („კომ.“ № 74.

ხეტყის კრიზისი. საბჭოთა უწყებათა წარმომადგენლების თათბირმა იმსჯელა ხეტყის მასალის კრიზისზე და დაადგინა ბაქოში ამ ჟამად არსებული ხეტყე განაწილოს სამხედრო უწყებათა შორის [illegible] აუცილებელ საჭიროებას დასაკმაყოფილებლათ [illegible] ნავთის საწარმოებზე უფილი ხეტყე. დაამუშაონ. („კომ.“ № 74).

მცირეწლოვანი მუშები. ნარკომ ტრუდ და განსაკუთრებულ თათბირის იწვევს მცირე წლოვან მუშების სამუშაოდან [illegible] შესახებ.

პროფესიონალურ მთლიანობის მტრები. ამ სათაურით „კომ“-ის № 74 მოთავსებულია ცნობა, რომ სად კოვლისის მუშებმა უარი განაცხადეს პროფეს. ორგანოში, „[illegible]“-ში შესვლაზე.

ბოროტმოქმედი სასურსათო კომიტეტი. „რაბოსპრჟქლამ“ აღმოაჩინა რომ კუბის სასურსათო კომიტეტში ხდებოდა აღმაშფოთებელი ბოროტმოქმედებანი რომლებიც კომიტეტის ყველა წევრს უდევდა წილი. („კომ.“ № 74).

დეპეშები
(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

30 აგვისტო.

ფრანგული ცნობები

პოლონეთის ფრონტზე.

ლონდონიდან მოსული დეპეშა პოლონელების მიერ შჩუჩინის და პროსტკენის აღების შესახებ იუწყება. იუწყებიან აგრეთვე, რომ პოლონელების ჯარების მიერ ბოლშევიკების ორი [illegible] გარს შემორტყმულია.

ინგლისის ულტიმატუმი და რუსეთის პასუხი.

ინგლისის ულტიმატუმის საპასუხოდ საბჭოთა მთავრობამ განაცხადა, რომ იგი აღარ მოითხოვს პოლონეთში მუშათა მილიციის შექმნას.

ყირიმის ფრონტზე.

კონსტანტინოპოლიდან მოსული დეპეშები თავრიდის გუბერნიის ჩრდილოეთით ვრანგელის დიდ გამარჯვებაზე იუწყება.

ჩეხო-სლოვაკია და საფრანგეთი.

პრაგიდან იუწყებიან, ჩეხო-სლოვაკიის დელეგაცია გაემგზავრა პარიზს საფრანგეთთან სავაჭრო ხელშეკრულების დასადებად.

ხალხთა ლიგა.

გაზეთი „ეკო პარიზიენის“ ცნობით [illegible]

პოლონეთის მთავრობის დეკლარაცია.

პოლონეთის მთავრობის დეკლარაცია მეტად ზომიერია, მაგრამ იგი პროტესტს აცხადებს ბოლშევიკების მიერ პოლონეთის დელეგაციის შევიწროებას.

საფრანგეთის ახალშენების სიმდიდრე.

გაზეთ „ეკლერში“ დაბეჭდილ წერილში ჩამოთვლილია ის ნედლი და სხვა გვარი მასალა, რომლის მოცემაც შეუძლია საფრანგეთის [illegible]. აფრიკის კოლონიები მდიდარია ოქროთი, თუჯით, ტყით, სიმინდით, ყავით და სხვა [illegible] ციფრები გვიჩვენებს, რომ ალჟირს 8,000,000 ხარი, 4,000,000 ცხვარი და 5,000,000 თხა ყავს. მაროკოს შეუძლია მიაწოდოს საფრანგეთს ხორბალი, მადაგასკარი მდიდარია ოქროთი და ნიკელით. ინდოჩინეთი იძლევა: თუთიას, [illegible] და სტიბიუმს, იგი მდიდარია ბრინჯით. [illegible]

მოკავშირეთა წინააღმდეგ.

ბრესლავში დიდი დემონსტრაციები მოხდა. მოკავშირეთ ბიურო და საფრანგეთის საკონსულო გაანადგურეს.

გასაგზავნი პასუხი.

რეიტერის სააგენტოს ცნობით ინგლისის მთავრობა ამ ჟამად საბჭოთა მთავრობისათვის გასაგზავნ პასუხს იმუშავებს. ახლი ამ პასუხის ლიუცერნში ლოიდ ჯორჯს გაეგზავნა.

ქემალისტების აგიტაცია.

„ეხო დე პარის“ კორესპონდენტი მცირე აზიაში ქემალისტების მიერ აგიტაციის დაწყების შესახებ იუწყება, აგიტაცია პოლონეთში ბოლშევიკების გამარჯვებით არის გამოწვეული პოლონეთის გამარჯვება თავის მხრით, ალბად, ამ მოძრაობას შეასუსტებს ამბობს თავის დეპეშაში კორესპონდენტი.

სპანის წარმოება.

საფრანგეთის პრესა იუწყება: სპანის წარმოება, რომელიც ომის დროს საფრანგეთში სრულიად შეწყდა, ახლა კვლავ ვითარდება. ამას სპანის თავისუფალ გატანის ნებართვამაც შეუწყო ხელი.

გერმანული ცნობები

არეულობა ბრესლავში.

(დასაწყისი არ არის მიღებული) ბრესლავლის პოლიციელმა მიმართა მცხოვრებლებს მოწოდებით, რომელშიაც იგი აღნიშნავს [illegible] ჩაცვივნი აღარ მოახდინონ, ვინაიდან, ამბობს იგი, ყოველი ინციდენტი დიდ დაბრკოლებას იწვევს. ყველა პოლიტიკური მიმართულების გაზეთი ენერგიულად კიცხავს ინციდენტს და ამის გამო ბერლინის ოფიციალური წრეები თავის მწუხარებას გამოსთქვამენ. მთავრობამ ბრძანება მისცა ამ საქმის საჩქაროდ გამოძიების შესახებ. საფრანგეთის კონსული, რომელიც ბრესლავლში იმყოფება, [illegible].

დანციგის ნეიტრალიტეტის გარშემო.

უმაღლესმა კომისარმა ტოუერმა სახელმწიფო საბჭოში განაცხადა, რომ დანციგი თავისუფალ ქალაქად ჯერ კიდევ არ არის გამოცხადებული და მას არ აქვს უფლება ნეიტრალიტეტის დარღვევის შესახებ ილაპარაკოს. ბურგომისტრმა სამმა უპასუხა, რომ კონსტიტუციონურმა კომიტეტმა თავის უფლებებს გადააჭარბა და არავ არ შეუძლია აიძულოს მუშა, რომ მან იმუშაოს თუ ეს მას თვითონ არ სურს. მუშების პასიური მოქმედება ნეიტრალიტეტის დარღვევა არ ყოფილა. პრესა ტოუერის განცხადების წინააღმდეგია. უმაღლეს კომისარის განცხადება, რომ დანციგი თავისუფალი ქალაქი კიდევ არ არის, ვერსალის ხელშეკრულების 102 მუხლს ეწინააღმდეგება.

საქართველოში არსებული რ. ს. ფ. ს. რ. სრულუფლებიანი წარმომადგენლობის ბეჭდვითი ბიუროს ბიულეტენი.

29 აგვისტო.

სამხედრო ცნობა. 28 აგვისტო.

მოსკოვი. 29 აგვ. (რადიო). ვოლკოვისკ-ბელოსტოკის რკინის გზის ორივე მხარეზე ავიღეთ სად. ვიპაიდი და სხვა რამდენიმე პუნქტი. მდ. ლესნაიას ორივე მხარეზე ავიღეთ ს. შილვიო, ნაროიკა და სხ. რამდენიმე პუნქტი. შეტევას განვაგრძობთ. მლოდავის რაიონში ადგილობრივი ხასიათის შეტაკებები, გრუბეშოვის ჩრდილო-აღმოსავლეთით რამდენიმე პუნქტი დავიჭირეთ და მტერს [illegible]. ლვოვის მიმართულებით სწარმოებს ბრძოლები, რომლის შედეგი ჯერ არ გამორკვეულა. ყირიმის ფრონტზე ორეხოვის რაიონში გრძელდება მედგარი ბრძოლა, გამარჯვება ჩვენ მხარეზე იხრება. აზოვის სანაპიროზე ტიმოშევსკაიას დასავლეთით მოწინააღმდეგის დესანტის ლიკვიდაცია გრძელდება. ბრძოლის დროს ხელთ ვიგდეთ 1 ზარბაზანი, 2 ტყვიისმფრქვეველი და სხვა დავლა.

მოსკოვი, 30 აგვ. (რადიო). პოლონეთის ფრონტზე ბრესტ-ლიტოვსკის აღმოსავლეთით 6 ვერსის მანძილზე რამდენიმე სოფელი ავიღეთ. ვლოდავის და გრუბეშოვის რაიონში ადგილობრივი მნიშვნელობის ბრძოლაა. ლვოვის რაიონში მედგარი ბრძოლა გრძელდება. **ყირიმის ფრონტზე.** ორეხოვის რაიონში 28 აგვისტოს მედგარ ბრძოლაში წამოვიყვანეთ 150 ტყვე. ხელთ ვიგდეთ 11 ტყვიისმფრქვეველი და 4 ზარბაზანი,

ყუბანში.

ეკატერინოდარი, 29 აგვ. ჩვენმა ჯარმა აიღო ახტარსკი, სადაც ვრანგელმა დესანტი გადასხა. დესანტს ალყა შემოვარტყით ნოვონიკოლაევსკაიას და სტაროჯერელიევსკაიას რაიონში. ჩვენი ჯარი ისე იწევს, რომ დესანტის სულ მცირედი ნაწილიც კი ვერ გაექცევა.

ტროცკი და მიტინგი ეკატერინოდარში.

ეკატერინოდარი, 29 აგვ. ტროცკი ეკატერინოდარში იმყოფება. რესპუბლიკის სამხედრო რევოლუციონერ საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ტროცკი და კავკასიის ფრონტის სარდალი ამხ. მიტინი.

პროფეს. კავშირების დელეგაციის გამგზავნა ინგლისში.

მოსკოვი. 19 აგვ. პეტროგრადის მუშათა სასახლეში შესდგა პროფეს. კავშირთა საბჭოს პლენუმის სხდომა პროფეს. კავშირთა დელეგაციის ინგლისში გაგზავნის შესახებ. დელეგაციის დანიშვნის შესახებ მოხსენება [illegible]

[illegible]

ლონდონი. აგვ. 12. „დეილი ხრონიკლი“ ბეჭდავს ლორდ სიდენჰამის ცნობებს პალესტინის მდგომარეობის შესახებ. ეს ცნობები მან თემთა პალატაში გამოაქვეყნა. მისი ცნობით სიონისტთა ნაციონალისტური პოლიტიკა არაბებს ოსმალეთის ბატონობის დაბრუნების მონატრეთ ხდის. უმცირესობა რომ არ ბატონობდეს ამისათვის საჭიროა პარლამენტის მოწვევა პროპორციონალურ საფუძველზე. ლორდ ბალფურმა უპასუხა, რომ მოკლე ხანში პალესტინის მართვა-გამგეობა გადავა დიდი ბრიტანეთის წარმომადგენელთა ხელში და ამგვარად პალესტინა განთავისუფლდება უმცირესობის ბატონობისაგან.

ინგლისი და უნგრეთი.

ბუდაპეშტი. აგვ. 12. ინგლის უნგრეთის ერთმანეთთან დაახლოვების გამო გაიმართა პოლიტიკური ბანკეტი. დიდი ბრიტანეთის წარმომადგენელმა პოლკ. სელტმა აღნიშნა, რომ ინგლის-უნგრეთის ბანკის გახსნა პირველი ნაბიჯია ეკონომიურ თანამშრომლობის გზისაკენ გადადგმულიო.

საბჭოთა რუსეთი და ამერიკა.

პარიზი. აგვ. 13. რეიტერის სააგენტოს კორესპონდენტი ვაშინგტონიდან იუწყება: შეერთებულ შტატების გარეშე საქმეთა მინისტრმა რომში მყოფ თავის ელჩს აცნობა, თუ რა პოზიცია უკავია ამერიკას რუსეთის საკითხში. ამერიკის ხალხი მიესალმება რუსეთის ხალხს და მზადაა მხარი დაუჭიროს მას თავისუფლებისათვის ბრძოლაში და რუსეთის შეერთებულ შტატების შექმნაში, ამერიკის მთავრობა რუსეთს მხარს დაუჭერს ტერიტორიის ხელშეუხლობის საკითხშიაც, მაგრამ წინააღმდეგი გახდება მის მიერ სხვა ერთა ტერიტორიის დაკავებისა, როგორც მაგალითად ეხლა ის სცდილობს პოლონეთის ტერიტორიის დაკავებას. საბჭოთა მთავრობის შესახებ თავის აზრის გამოთქმაზე ამერიკა ჯერ თავს იკავებს, მაგრამ ერთი კი ცხადია, რომ ბოლშევიკურ მთავრობას ის არ იცნობსო.

სომხეთის დამოუკიდებლობა.

სტამბოლი. აგვ. 16. პარიზში მყოფმა სომხეთის დელეგაციის თავმჯდომარემ სტამბოლში მყოფ სომხეთის რესპუბლიკის დიპლომატიურ წარმომადგენელს მიმართა შემდეგი შინაარსის დეპეშით: დღეს აგვისტოს 10 მე მოკავშირე სახელმწიფოების წარმომადგენლებთან ერთად სევრში ხელი მოვაწერე ოსმალეთის ხელშეკრულებას, სადაც აღიარებულია გაერთიანებულ სომხეთის დამოუკიდებლობა. ამ ხელშეკრულებამ, რომელიც სცნობს სომხების თავისუფალ და დამოუკიდებელ ერათ, ჩვენი გული სიხარულით აღავსო. ჩვენ გამქვაღლული ვართ მადლობის გრძნობით სამშობლოსათვის ბრძოლაში დაცემულთა მიმართ. დამოუკიდებელი სომხეთი მათ ძვლებით შეიქმნება.

არეულობა დანციგში.

სტამბოლი, აგვ. 15. ჰავასის სააგენტოს ცნობით დანციგში დიდი არეუ-

[illegible]

რეთა შეხედულობაში სრული ცვლილება მოხდა. პოლონეთის ემიგრანტებს, რომლებიც ლიტვაში დააკავეს, გამოსვლის ნება დართეს.

საფრანგეთის წარმომადგენელი ვრანგელთან.

უარყოფენ ხმებს, თითქოს ვრანგელის მთავრობასთან უმაღლეს კომისრად გრაფი დე-მარტელი დანიშნეს. სამხრეთ რუსეთის მთავრობასთან უმაღლეს კომისრად საფრანგეთის პალატის დეპუტატი და დენიკინთან ყოფილი საფრანგეთის დიპლომატიური წარმომადგენელი ერლიხი დაინიშნა.

საერობო არჩევნები სამხრეთ რუსეთში.

ბათუმი. თანახმად მოსულ ცნობებისა სამხრეთ რუსეთში სათემო საბჭოების არჩევნები დაიწყო. იმარჯვებს საშუალო შეძლების გლეხთა სია.

სომხეთში

აისორების მობილიზაცია.

ერივანი. თანახმად შინაგან საქმეთა მინისტრის სავალდებულო დადგენილებისა, ყველა აისორს 26 დან 32 წლამდე ჯარში იწვევენ,

გაერთიანებული სომხეთი.

ოსმალეთთან დადებული ხელშეკრულება სომხეთის დედა ქალაქმა ბრწყინვალედ იდღესასწაულა. აგვისტოს 20 გაიმართა სადღესასწაულო ალლუმი, შემდეგ სომხეთის გაერთიანების გამო დიდი მანიფესტაციები გაიმართა.

საგანგებო სასამართლოში.

საგანგებო სასამართლომ 9 ბრალდებულის შესახებ, რომელთაც სომხეთში გადატრიალების მოხდენის და საბჭოთა ძალა-უფლების დაწესება ბრალდებოდათ, განაჩენი გამოიტანა. ბრალდებულნი სასამართლომ დამნაშავეთ იცნო და სხვადასხვა ვადით ზოგს საკატორღო მუშაობა და ციხეში დაპატიმრება მიუსაჯა.

ყურძნის მოსავალი.

ყურძნის მოსავალი სომხეთში არ არის დამაკმაყოფილებელი. ბევრ ადგილას ვენახები სრულიად მოისპო. (ს. დ. ს.)

ახალი ამბები

დღეს. საღამოს 6 საათზე დანიშნულია საქ. სოც. დემ. მ. პ. თფილისის კომიტეტის სხდომა.

◆ დღეს, საღამოს 7 საათზე მუშათა სასახლეში დანიშნულია საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის მორიგი სხდომა.

◆ **ვაჭრობა საქართველოსა და ჩეხიის შორის.** საქართველოს და ჩეხიის საექსპორტო და საიმპორტო ამხანაგობამ გამოაქვეყნა თავისი სავაჭრო მოლაპარაკების გეგმა ამხანაგობა აღნიშნავს რომ მათი მიზანია შეაკავშირონ შუა აღმოსავლეთის მდიდარი ცენტრი—სა-

[illegible]

დგ ფასებს: შავი ქერი 550 მან. ფუთი, თეთრი ქერი 700 მან.: ქერის ფქვილი—1150 მან., ხორბალი ფუთი 1300 მან. ფქვილი—1350—1850 მან., სიმინდი ფუთი 1300 მან.

◆ **მუშათა დელეგაცია.** რუსეთში მიმავალი მუშათა დელეგაცია ამთავრებს იმ მასალების დაწყობას, რომლებიც მას საბჭოთა რუსეთში მიაქვს. დელეგაცია თფილისიდან მოსკოვს კავკავით მიემგზავრება.

◆ **იუსტიციის სამინისტროს ცირკულიარი.** იუსტიციის მინისტრმა რ. არსენიძემ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ბათომის განყოფილების თავმჯდომარეს მიმართა ცირკულიარით, რომელშიაც იგი წინადადებას იძლევა: 1) რომ მან ბათომში ყველა საქმეები სახელმწიფო ენაზე აწარმოვოს, 2) ის საქმეები, რომლებიც არა სახელმწიფო ენაზე არის დაწყებული, უნდა დასრულდეს სახელმწიფო ენაზე, მაგრამ საბუთების გადათარგმნა საჭირო არ არის. მომავალში ყველა ქაღალდთან, რომელიც არა სახელმწიფო ენაზე იქნება შემოტანილი, თანდართული იყოს მისი თარგმანიც. 4) მომრიგებელმა მოსამართლეებმა ენის ხმარების მხრით უნდა იხელმძღვანელონ მომრიგებელ მოსამართლეთა შესახებ არსებულ წესდების დებულებით, 4) უმცროსი და ბირჟათა ყველა ნოტარიუსი პირველ სექტემბრიდან ვალდებულია ყველა მოწმობა და აქტი ქართულ ენაზე წარადგინონ, 5) ძველი აქტების დამტკიცება ქართულ ენაზე უნდა მოხდეს,

◆ **სომხეთის გზათა მიმოსვლის მინისტრს** გზათა მიმოსვლის დეპარტამენტმა მიმართა შემდეგი განკარგულებით: იღებს რა მხედველობაში სომხეთის რკინის გზებზე მატარებლების მიმოსვლის შეჩერებას, საქართველოს მთავრობა იმ მიზნით, რომ სომხეთის რკინის გზებს დახმარება აღმოუჩინოს უთმობს სომხეთის რკინის გზას საჭირო ნავთს და მაზუთს.

◆ **ბორჩალოს მაზრის დეპუტაცია.** ბორჩალოს მაზრის მთელი რიგი სოფლების დელეგაციამ შინაგან საქმეთა სამინისტროს აცნობა ზოგიერთ სოფლების გაჭირვებულ მდგომარეობის შესახებ. ამის მიზეზი, მათი განცხადებით არის ის, რომ ბევრმა არა სასურველმა ელემენტმა მოიკალათა ბორჩალოს მაზრის ნეიტრალურ ზონაში და თითქმის ყოველ დღე ესხმიან მშვიდობიან სოფლებს: გორუმჯუკს, ვარდისუბანს, ბოლნის-ხაჩინს, ჯალ-ოღლის და თ. რალეთს. ასეთი თავდასხმა უკანასკნელ დროს გახშირდა. უკანასკნელ ორი კვირის განმავლობაში მცხოვრებლებს წაართვეს 2.000 სულ საქონელზე მეტი და რამოდენიმე [illegible] გლეხი სრულიად გაცარცვეს. ადგილობრივი მილიცია და გვარდია ამ ელემენტების წინააღმდეგ ბრძოლას ენერგიულად აწარმოებს, მაგრამ ეს ძალები საკმარისი არ არის. დელეგაცია სთხოვს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიიღოს არა ჩვეულებრივი ზომები და დაიხსნას მშვიდობიანი მოსახლეობა ყაჩაღთა ბანდებისაგან.

◆ **გზათა მიმოსვლის დეპარტამენ-**ტში აღიძრა საკითხი ტფილისის სადგურზე რკინის გზელთა საცხოვრებელ ბინების აშენების შესახებ. საჭირო ბინების რაოდენობის გამოკვლევა საგანგებო კომისიას ქონდა მინდობილი. ამ ჟამად კომისიამ დაასრულა თავისი მუშაობა და შეიმუშავა განსაკუთრებული გეგმა, რომელიც მან სამმართველოს წარუდგინა. ბინების ასაშენებლად გამოთხოვილია 3.679.000 მან.

◆ **ტყეების ინსპექტორი ქურდიანი.** დასავლეთ საქართველოდან დაბრუნდა. ქურდიანმა გამოიკვლია სურამის, შორაპნის, რაჭის, ლეჩხუმის რაიონების და აგრეთვე ბათომის ოლქის ტყეები. გამოკვლევის შედეგი ცალკე მოხსენების სახით მიწათ-მოქმედების მინისტრს წარედგინა.

◆ **ახალი საბაჟოები.** ონში გაიხსნა ახალი საბაჟო. საბაჟოს საშუალებით ნებადართულია სხვა და სხვა საქონლის გატანა გარდა მედიკამენტებისა. ონი არჩეულ იქნა საბაჟოსათვის იმ მოსაზრებით, რომ ონის რაიონში იყრის თავს ყველა გზა, რომლებიც კი მამისონის უღელტეხილიდან მოდის. ამ საბაჟოთი საქართველოში შემოვა შალი, ნაბადი, ცხვრის ტყავი, ჯაგარი, ხალიჩები და სხვა ნედლი მასალა. საქართველოდან კი მანუფაქტურას და სხვა საქონელს გაიტანენ.

◆ **ჯარისკაცების განთავისუფლება.** მთავრობამ დაადგინა იმ ჯარისკაცების სასჯელისაგან განთავისუფლება, რომლებიც ბოლშევიკურ გამოსვლებისათვის სამართალში იყვნენ მიცემულნი, მაგრამ შემდეგ სამხედრო ნაწილებში ყოფნის დროს თავის მოვალეობას სამაგალითოდ ასრულებდნენ.

◆ **საქართველო და ჩეხო სლოვაკია.** საქონელი ჩეხო-სლოვაკიიდან. ბათომში მყოფმა ჩეხო-სლოვაკიის კონსულმა მიიღო რადიო დეპეშა იმის შესახებ, რომ ტრიესტიდან ბათომს წამოსულა გემი, რომელიც ჩეხოსლოვაკიის საქონლით ყოფილა დატვირთული. სულ [illegible] 75 ვაგონ საქონელს. გამოგზავნილ საქონელთა შორის არის: პურპლეულობა, ლითონის სხვადასხვა გვარი საგანი, ლურსმანი, მინა, წამლეულობა, ქაღალდი, შეკერილი ტანისამოსი, შაქარი, ფეხსაცმელი, ფოლადი და სხვა. ამ საქონლის სამაგიეროთ სურთ საქართველოდან გაიტანონ მარგანეცი, თუთუნი სპილენძი და სხ.

◆ **გვთხოვენ დავბეჭდოთ შემდეგი:** სამარის ქართველთა შორის შეგროვილი ორმოცი ათასი მანეთი მიწის ძვრისაგან დაზარალებულ გორელების სასარგებლოდ და გამოგზავნილი მოქ. რაჟდენ გეგუჩაძის ხელით, დაიტოვა აღერბეიჯანში მყოფ საქართველოს დიპლომატიურმა მისიამ.

◆ **ფოთის ქალაქის თვითმართველობა** რიონზე ხიდის გაკეთებას შეუდგა. შემუშავებულია ქალაქის აბანოების მოწყობის პროექტი.

◆ **მთავრობამ დაადგინა:** გადასცეს ახალციხის სამაზრო ერობას სამაზრო მილიცია.

◆ **საოლქო სასამართლო ბათომში.** ბათომში ქუთაისის საოლქო სასამართლოს განყოფილება გაიხსნა.

◆ **ნიხრი რძეზე.** სასურსათო განყოფილებამ „კრუჟკა“ რძეზე 15 მანეთი დააწესა.

◆ **აფხაზეთის ქალაქის და ერობების** წარმომადგენელთა პირველ ყრილობის დადგენილების თანახმად სოხუმში შესდგა ერობათა და ქალაქთა კავშირის ბიურო.

◆ **გერმანია და საქართველო.** აგვ. 27 მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე სამხედრო მინისტრი გრ. ლორთქიფანიძე ინახულა გერმანიის დიპლომატიურმა წარმომადგენელმა ბ. ფონ-დრიუფელმა, რომელმაც ამ დღეებში საგარეო საქმეთა სამინისტროს თავის რწმუნებულობის ქაღალდი გადასცა.

◆ **კლუბების, რესტორნებისა, და სასტუმროების** მოსამსახურეთა კავშირის გამგეობა აცხადებს უმუშევართა საყურადღებოდ, რომ დღეს კავშირში უნდა გამოცხადდეს ყველა უმუშევრები, რადგანაც მათი სია უნდა გადაეცეს შრომის ბირჟას. რომელიც არ გამოცხადდება, ის დარჩება სიაში შეუტანელი.

◆ **მეოთხე რაიონული კოლექტივი.** მოუწოდებს თავის წევრებს დაუყონებლივ შემოიტანონ მიმდინარე წლის სა- [illegible]

მოყოფის საჭიროება დამოუკიდებელ ერთეულად. იგი უშუალოდ დაექვემდებარება სამხედრო მინისტრს. ამ მოხსენების მიხედვით ექიმები დამოუკიდებელნი იქნებიან ჯარის ნაწილიბილების უფროსებისაგან. ჯარის ნაწილების უფროსი ექიმები უნდა იყვნენ კომანდირების მრჩევლებათ და ყველა მათი ჩვენება სანიტარულ საქმის გაუმჯობესების შესახებ ცხოვრებაში დაუყონებლივ უნდა იქნეს გატარებული. სამხედრო სამინ. სასანიტარო ნაწილი უნდა იყოს რესპუბლიკის უმაღლესი დაწესებულება, რომელიც ჯარში მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის ზომებს გამოიმუშავებს. ამასთანავე უნდა გაუმჯობესდეს ექიმების უფლებრივი და მატერიალური მდგომარეობა. ნამსახურ წელთა რაოდენობის მიხედვით სამხედრო ექიმებმა უნდა მიიღონ მომატება ძირითად ჯამაგირებზე. განსაზღვრულ დროის განმავლობაში პროვინციაში სამსახურის შემდეგ ექიმები უნდა გადაიყვანონ ცენტრალურ ადგილებზე. სამხედრო-სასანიტარო ნაწილს უფლება უნდა ქონდეს, რომ სამხედრო ექიმები სპეციალიზაციის მიზნით საზღვარ-გარედ გაგზავნოს. სამხედრო ნაწილებში უნდა იყოს კბილის ექიმთა თანამდებობაც, თუნდა ერთი ექიმიც ყოველ ბრიგადაში. მათ უნდა ქონდეთ მოძრავი კაბინეტი. ამ ექიმთა ჯამაგირი როტის უფროსის ჯამაგირს უნდა უდრიდეს. მოხსენებაში ნათქვამია: სასურველია ტფილისის ჰოსპიტალი გაიხსნას უნივერსიტეტთან და მოეწყოს [illegible] კლინიკა. ჰოსპიტალში უნდა იყვნენ სამეცნიერო ძალები და სტუდენტებმაც პრაქტიკაზე აქ მუშაობდნენ. დასასრულ მოხსენებაში აღნიშნულია: სასურველია სამხედრო ექიმებისა და სანიტარებისათვის განსაზღვრული ფორმა არსებობდეს. (სდს).

მთავრობაში

მთავრობამ დაადგინა: თანახმად სომხეთის მთავრობის შუამდგომლობისა, მისცეს მას მაზუთი.

მიეცეს ბათომის რკინის გზაზე მოსამსახურეებს დღიურები ნაცვლად ჯამაგირის $1/_{40}$—$1/_{20}$ ნაწილისა.

მიეცეს წინადადება ფინანსთა სამინისტროს შეიტანოს ხაზინაში 800,000 მან., რომელიც ბორჯომის სახელმწიფო მამულიდან სანიტარული გადასახადის სახით ერგება ბორჯომის ქალაქის თვითმართველობას.

მიიღოს სახეში დაფუძნებული კრების ფორმულა, რომელიც გამოიტანა მან 1919—1920 წლის ბიუჯეტის განხილვის დროს.

შინამრეწველობა

საფეიქრო კურსები.

22 აგვისტოს გაიხსნა საფეიქრო—კურსები. კურსები გაიხსნა შინამრეწველობის გამგემ მიხ. ვახ—ძე მისალმებით, რომელმაც მსმენელებს აუხსნა კურსების მნიშვნელობა და შინა მრეწველობის სარგებლობა. კურსებზედ მსმენელთა რიცხვმა მოლოდინს გადააჭარბა, ოცდა ათი კაცის ნაცვლად საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან 50-მდე კაცი შეიკრიბა. მსმენელთა კრებამ ერთხმად დაადგინა შემდეგი მისალმების დეპეშა გაუგზავნოს მიწათ-მოქმედების მინისტრს და მთავრობას:

ჩვენ, საქართველოს საფეიქრო სკოლების ხელმძღვანელნი და საფეიქრო სკოლა [illegible], შეკრებილნი ქ. ტფილისში მიწად-მოქმედების მინისტრის ნება-რთვით და შინა-მრეწველობის განყოფილების თაოსნობით, ვუცხადებთ სამინისტროს დიდ მადლობას, რომ მოგვცა საშუალება ჩვენი საქმის უკეთ შესწავლისა და მოვახსენებთ რა მთავრობას ჩვენ ღრმა პატივისცემას და ვაღიარებთ, რომ ყოველ ღონეს ვიხმართ ცოდნით და შრომით შინა-მრეწველობის განვითარებისათვის, რათა ამით ჩვენც შევიტანოთ ჩვენი წვლილი იმ დიდ შრომაში, რომელსაც მთავრობა ანდომებს სახელმწიფოს აღმშენებლობას. ვიმედოვნებთ, რომ ახლო მომავალში ჩვენი ხალხი მთავრობის დახმარებით შეძლებს იქვე გადამუშაოს ნედლი მასალა: მატყლი, ბამბა და აბრეშუმი ქსოვილებად და ამით ცოტათი მაინც შეუმსუბუქდება ჩვენს ხალხს დღევანდელი აუტანელი ეკონომიური მდგომარეობა.

ინგლისი და საქართველო

ლონდონიდან ჩამოვიდა საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენელი, ლონდონთან საქონლის გაცვლა გამოცვლის მოწყობის მიზნით გაგზავნილი ა. ქავთარაძე, რომელმაც ლონდონში ეს უკანასკნელი ექვსი თვე დაჰყო ჩემი მიზანი იყოო, სთქვა ქავთარაძემ, მომეწყო ზოგიერთი საქონლის ხორბლზე გადაცვლა. ყველა საქონელი, რომელიც კი მე საქართველოდან გავიტანე, გარდა თამბაქოსი, ჩვენთვის სასურველად გავასაღე. თამბაქოს გასაღება ცოტა უნდა დავაგვიანოთ, რადგან არა ხელსაყრელი პირობები შეიქმნა და ხელოვნურად დაიწია მისმა ფასმა. ა. ქავთარაძის სიტყვით ეხლა ლონდონი შეიქმნა მთელი ქვეყნის პოლიტიკური და სავაჭრო ცხოვრების ცენტრათ და ქვეყნიერების ტერმომეტრს წარმოადგენს. თვით იაპონიაც კი ანგარიშს უწევს ლონდონის ბაზარს. ინგლისი დაინტერესებულია საქართველოს ბაზრით და საქართველოს რესპუბლიკისთვის მომენტის ძირითად საკითხი უნდა წარმოადგენდეს ვალიუტის გაუმჯობესობა. თუ ვალუტა გაუმჯობესდა, ინგლისის ბაზარზე ჩვენ შედარებით იაფად ვიყიდით ქონელს. უნდა მოეწყოს საქართველოს ნედლი მასალის [illegible] ბაზარზე გატანა, მით ძლიერ დაინტერესებულნი საქართველოს ხე-ტყე, სპილენძი, თამბაქო და მარგანეცი. ამ ბოლო დროს ლონდონში შრად გა- უშუალოდ ინფორმაცია საქართველოს შესახებ. ყველა ღირს-შესანიშნავი მოვლენა 1—2 დღის შემდეგ იბეჭდება გაზ. „ტაიმსში“. თავის დროზე შეტყობინებული ამბები კარგ გავლენას ახდენს ევროპის საზოგადოების საქართველოსადმი დამოკიდებულებაზე. (დ. ს.)

ვრანგელი და ყაზახობა

ამას წინად გაზეთებში იყო მოთავსებული მოკლე ცნობები დონის, ყუბანის, თერგის და ასტრახანის ყაზახებთან ვრანგელის შეთანხმების შესახებ.

პირველი შეთანხმება მოხდა ა. წ. 19 აპრილს. ამ ზაფხულზე კი მოხდა უფრო დაწვრილებითი შეთანხმება, რომელსაც ხელი მოაწერეს ერთის მხრით: გენ. ვრანგელმა მისმა მინისტრმა ა. კრივოშეინმა და შტაბის უფროსმა გენ. მაიორმა შატილოვმა, მეორეს მხრით: დონის ატამანმა გენ.-ლ. ბოგაევსკიმ, დონის მთავრობის განყოფილებათა გამგების საბჭოს თავმჯდომარის მოადგ. კორჟენეცკიმ, ყუბანის ატამანის მოადგილემ ინჟ. ვ. ივანოვმა. ყუბანის მთავრობის მოადგილემ გენ. მ. ზახაროვმა; თერგის ატამანმა გენ. მ. ვდოვენკომ, თერგის მთავრობის თავმჯდომარემ ე. ბუნაკოვსკიმ, ასტრახანის ატამანმა ნ. ლიახოვმა, ასტრახანის მთავრობის თავმჯდ. სანჯიევ ბაიანოვმა. შეთანხმების მიზანია შეიარაღებული „ბრძოლა ბოლშევიკებისაგან რუსეთის გასათავისუფლებლად“. შეთანხმებას ძალა ექნება სამოქალაქო ომის სრულ დამთავრებამდე (§ 10). შეთანხმებას საფუძვლათ უდევს დონის, ყუბანის, თერგის და ასტრახანის შინაურ წყობილებაში და მმართველობაში სრული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღიარება (§ 1). „მმართველ და მთავარსარდალ“ ვრანგელთან არსებულ სამმართველოთა უფროსების საბჭოში გადამწყვეტი ხმის უფლებით მონაწილეობის უფლება აქვთ დონის, ყუბანის, თერგის და ასტრახანის მთავრობათა თავმჯდომარეებს (§ 2) გენ. ვრანგელს სავსებით ემორჩილება ხსენებულ ოთხივე ოლქის შეიარაღებულ ძალები ბრძოლის ველზე; მასვე ეძლევა სრული უფლება ისე მოაწყოს ჯარი, როგორც ის საჭიროდ დაინახავს. ადგილობრივი მთავრობები ვრანგელის მოთხოვნით მოახდენენ იმ კატეგორიების და ვადების მობილიზაციას, რომელ კატეგორიის და ვადისა გაწვეული იქნებიან სამხრეთ რუსეთის შეიარაღებულ ძალთა მიწა-წყალზე (§ 3). უკანასკნელთათვის საჭირო სურსათი და სხვა მასალა და საგნები გენ. ვრანგელის პირველ მოთხოვნისთანავე უნდა მოუმარაგონ ოთხივე ადგ. მთავრობებმა გაწერის პრინციპით (§ 4). ყველა რკინის გზები და მთავარი სატელეგრაფო ხაზები გენ. ვრანგელს ემორჩილება (§ 5). საგარეო პოლიტიკის და ვაჭრობის საერთო საკითხებზე უცხოეთის მთავრობებთან მოლაპარაკებას აწარმოებს გენ ვრანგელი, ხოლო თუ ეს საკითხები ერთ რომელიმე ზემოთ ჩამოთვლილ სახელმწიფოებს ეხება, ამ შემთხვევაში „მმართველი და მთავარსარდალი“. გენ. ვრანგელი სათანადო ოლქის ატამანს უთანხმდება (§ 6). საქონლის მოძრაობა ცალკე ტერიტორიების შორის სრულიად თავისუფალია. შემოღებულ იქნება მთლიანი საერთო საბაჟო სისტემა და ერთიანი არაპირდაპირი გადასახადი. (§ 7). შეთანხმებულ მხარეთა მიწა-წყალზე იქნება ფულის საერთო სისტემა. საემისიო უფლება ენიჭება მმართველს და მთავარ სარდალს გენ. ვრანგელს. ფულის სისტემისა და განაწილების შესახებ უნდა დაიდოს ცალკე შეთანხმება. რაოდენობას ემისიებისა საზღვრავს განყოფილებათა მეთაური საბჭო მთავარ მმართველთან არსებული რომელშიც უსათუოდ უნდა იღებდნენ მონაწილეობას ყაზახთა სახელმწიფოების წარმომადგენლები ამ საბჭოს დადგენილებებს საბოლოოთ ამტკიცებს მთავარსარდალი და მმართველი.

ეს შეთანხმება იმის შემდეგ, რაც განთავისუფლდება დონის, ყუბანის, თერგის და ასტრახანის სახელმწიფოთა ტერიტორია უნდა დამტკიცოს დიდ „ვოისკოვოი კრუგებმა“ და საოლქო რადამ, მაგრამ ძალაში შედის ორივე მხარის მიერ ხელის მოწერის შემდეგ. („ვოლ. გორ.“).

ქართველ მასწავლებელთა საყურადღებოდ

დიდი ხნის სურვილი საქართველოს გაერთიანებისა აღსრულდა. შეგვიერთდა სამუსლიმანო საქართველო. მაგრამ მარტო შეერთება არაფერს ნიშნავს. საჭიროა შენარჩუნება. შენარჩუნება შეძლება მხოლოდ და მხოლოდ განათლების შეტანით. ყოველ გვარი ზომები უნდა იქნეს მიღებული, რომ ჩვენი მოძმე [illegible] გავანათლოთ, [illegible] სწავლით ძმებს ქართველ ქრისტიანებს.

განათლების სამინისტრო ხსნის ბათუმის ოლქში ოცდაათ სკოლას: ქობულეთის უბანი: ბ-რცხანაში, გოროდოკში, ყოროლისთავში, ჩაქვში, ქობულეთში, ალამბარში, დაგვაში, კვირიკეში, ს. ქობულეთში, ხუცუბანში, წყავროკაში და [illegible].

გონიის უბანი: სარპში, ბორჩხაში, მარადიდში. ქვედა აჭარის უბანი: ხერთვისში, მახუნცეთში, ქედაში, ქვემო აგარაში, ჩხუტუნეთში, მერისში.

ზემო აჭარის უბანი: ხულოში, ზემო აგარა, სხალთაში, ოლადაურში, შუაშეთ იმერხევში, წყალსიმერში, სათლელ რაბაში, არდანუჯში და ართვინში. საჭიროა მომზადებული მასწავლებლები თვიური ჯამაგირი 10.000 მან. და მეტი

თხოვნები შემდეგი მისამართით გამოიგზავნება: ბათომი, სახელმწიფო სასწავლებელი, სახალხო განათლების რწმუნებულს კ. ქაჯთარაძეს.

„მუშურ-გლეხური“ ახალგაზრდობა ანუ მატყუარა ხალხის ოინები

ორ უკანასკნელ თავის ნომერში „ახალმა კომუნისტმა“ ზედი-ზედ წერილები მოათავსა საქართველოს „მუშურ გლეხური“ ახალგაზრდობის კომუნისტური კავშირის (სპარტაკელების!) ყრილობის შესახებ,—რომ ეს ყრილობა მთავრობამ გარეკა, რომ ეს არის დარღვევა რუსეთთან დადებული ხელშეკრულებისა, რომ ჩვენი მთავრობა სდევნის კომუნისტურ პარტიას იმიტომ, რომ ეს პარტია ყველაზე დაჩაგრული კლასის—პროლეტარიატის პარტიაა და სხ.

თვით ეს „მუშურ-გლეხური“ ახალგაზრდობის კომიტეტი ასე მიმართავს თავის თანამოაზრეთ: „ეს არის (ე. ი. ყრილობის გარეკა) მმართველი პარტიის მორიგი დანაშაული და იერიში მუშათა და გლეხთა წინააღმდეგ. მაგრამ ამით თქვენ ვერ შეაჩერებთ კომუნისტურ რევოლიუციის ძლევა მოსილ მსვლელობას და სხვა დანაშაულობასთან ერთად 26 აგვისტოს ყრილობის გარეკის და მისი თავმჯდომარის დატუსაღებისათვის თქვენ პასუხს აგებთ გამარჯვებული მშრომელი მასსების წინაშე“. („კომუნისტი“ № 30).

ეს ამონაწერიც საკმაოა იმის წარმოსადგენათ, თუ რა ჯურის ხალხს შეუყრია თავი ამ „მუშურ-გლეხურ“ ფირმაში. რას ნიშნავს ეს მუქარა, ვის აშინებენ? განა საკმაოა მარტო მუშურ-გლეხური ეტიკეტი მიიკრათ შუბლზე, რომ საქართველოს მუშების ან გლეხების სახელით ილაპარაკოთ აგრე?

მატყუარა კომუნისტებს და მათ ორგანოს „ახ. კომუნისტს“ სურდათ „მუშურ-გლეხური“ ახალგაზრდობის ყრილობა ჩვენი რესპუბლიკის საწინააღმდეგოთ გამოეყენებიათ და როცა ეს ვერ შესძლეს,—ცოფსა ჰყრიან...

გვესმის, ბატონებო, თქვენი გაბრაზება, მაგრამ ვინაიდან თქვენ არ ინებეთ გააცნოთ მკითხველებისთვის საქმის ვითარება, თუ რა გაარჩიეთ ამ „მუშურ-გლეხურ“ ყრილობაზე, ნება გვიბოძეთ ჩვენ მოვიყვანოთ თქვენი მუშაობის მოკლე ანგარიში:

თქვენი „მუშურ გლეხური“ ყრილობა გაიხსნა 25 აგვისტოს საღამოთი. ყრი- [illegible]

[illegible] ჭიროების დროს იარაღითაც დაიცვას ის, რის დაცვაც შეეძლება კომუნისტს, სადაც უნდა იყოს ის.

სომხეთის წარმომადგენელმა ილაპარაკა იმის შესახებ, რომ დაშნაკელები ავიწროებენ სომხეთში კომუნისტებს. მან არც მენშევიკები დასტოვა უყურადღებოთ.

ნიკიტორ ცერცვაძემ ჩვეულებრივათ ბევრი ილაპარაკა. იჯერა გული საქართველოს მთავრობის ლანძღვით. შემდეგ ბოლშევიკების შიმშილობას და ასე დაათავა თავისი სიტყვა: აი ამხანაგებო ასეთი მდგომარეობაა და თქვენ იცით როგორ ბრძოლას აწარმოებთ ამ მდგომარეობის შესაცვლელად, ვინაიდან რუსეთის კომუნიზმი ედება მთელ ქვეყნიერებას და შორს არ არის ის დრო, როცა თქვენ სხვასთან ერთად დაგჭირდებათ ბრძოლა, ბრძოლა იარაღით ხელში და სხვა ქვეყნების კომუნისტებთან ერთად ჩვენც უნდა გამოვიდეთ არსებულ წყობილების წინააღმდეგ.

შემდეგ ვრცელ სიტყვას ამბობს არაქელა ოქუაშვილი. ის ლაპარაკობს ქართულად (სხვა ორატორები ლაპარაკობდნენ რუსულად). მის სიტყვაში თავის ქება მეტი იყო, ვიდრე მილოცვა. თავის სიტყვის ბოლოს მან მოუწოდა ყრილობას ნაყოფიერი მუშაობისაკენ, უსურვა მზად ყოფნა, რომ იბრძოლონ როგორც საქართველოს კომუნისტურმა ახალგაზრდობამ საქართველოს ბურჟუაზიის და მათი სულის ჩამდგმელ პარტიის წინააღმდეგ.

შემდეგ მიღებულ იქნა წარმოდგენილი რეზოლუციები: 1) მისალმება ლენინს და ბუხარინს, 2) ტროცკის როგორც წითელი ჯარისმეთაურს, 3) წითელ ჯარს 4) მესამე ინტერნაციონალს და 5) საქართველოს კომუნისტურ ცენტრალურ კომიტეტს.

ამის შემდეგ სიტყვას ამბობს ყრილობის თავმჯდომარე, ახალგაზრდა „მუშა-გლეხი“ ბორის ძნელაძე, რომელიც ასე ათავებს: ამხანაგებო, შორს არ არის ის დღე, როცა ჩვენ დაგვჭირდება სხვა ქვეყნის კომუნისტებთან ერთად გამოსვლა არსებულ წყობილების შესაცვლელად. მაშ, მოგიწოდებთ მჭიდრო კავშირისაკენ, ნაყოფიერი მზადებისაკენ და ვიმეორებ, შორს არ არის ის დრო, როცა ჩვენ მოგვიხდება საქართველოს მენშევიკურ რეჟიმთან იარაღით ხელში სამკვდრო-სასიცოცხლო ომი. აი ამ დროისათვის უნდა ავმზადოთ მთელი საქართველოს ახალგაზრდობა და სხ.

აი, ასეთი იყო მატყუარა ბოლშევიკების ეს „მუშა-გლეხური“ ყრილობა.

ბრძოლა საქართველოს მენშევიკურ რეჟიმის წინააღმდეგ სხვა ქვეყნის კომუნისტებთან ერთად! ვინ არიან ეს სხვა ქვეყნის კომუნისტები? უპირველე სად ყოველისა—ესენი არიან რუსეთის კომუნისტები, სადაც დიდი ხანია ადგილობრივ კომუნისტებს გაზავნილი ჰყავთ ბილადი ფილიპე მახარაძე, რომელიც მოითხოვს იქ, მოსკოვში, საქართველოს ხიშტით აღებას...

სადაური „ლეგალობაა“ ეს. ან რომელ საზოგადო ხელშეკრულებაში უწერია ასეთი მოხელი ბატონ ძნელაძეებს, რომლებიც ადგილობრივ საბჭოთა მისიის მიერ მიცემული მოწმობით მოსულან და გვეუბნებიან—ჩვენ რუსეთის საბჭოთა რესპუბლიკის მოქალაქენი ვართო?!.

მიბრძანდით ბატონებო იქ, საითაც გიწვევენ—აქეთ იქ „დიდი რუსეთის“ საქმე, ვიდრე ამისი ძალა გექნებათ, ჩვენ კი მოგვასვენეთ—ნუ გვანგრევთ და რაც უმთავრესია, ქართველ მუშათა და გლეხთა სახელით ნუ ეწევით მატყუარობას!..

ახლა ორიოდე სიტყვა იმის შესახებ, თუ როგორ მოხდა ამ „მუშურ-გლეხური“, ყრილობის „გარეკა“.

პირველ კრებაზე ბბ. კომუნისტებმა შენიშნეს, რომ დარბაზში იყო ადმინისტრაციის წარმომადგენელი. მოითხოვეს მისი არ დასწრება. როცა ადმინისტრაციის წარმომადგენელი წავიდა, ყრილობაც შესწყდა და გაგზავნეს დელეგაცია სამინისტროში, რომ მიეცათ ნება კრება დახურულათ ეწარმოებინათ. სამინისტრო არ დაეთანხმა. მოითხოვა ყრილობის აშკარად, ხალხის და მათ შორის სამინისტროს წარმომადგენლის თანდასწრებით წარმოება, რადგან დღეს სამხედრო წესებია. ყალბმა „მუშა-გლეხებმა“ ეს არ ისურვეს და დაიშალენ.

კითხვა იბადება—რატომ იმალებიან ეს „მუშა-გლეხები“, რატომ არ სურთ დღის სინათლეზე გამოტანა იმისი, რასაც ისინი აკეთებენ?..

ორში ერთი: ან შეთქმულება ქონდათ მიზნათ, ან თავის უაზრობის საჯაროთ გამოჩენისა ერიდებოდათ. სამინისტროს კი სურდა ყრილობა ღია ყოფილიყო დასასწრებლათ.

ცხადია, ასეთი შეზღუდვა, რაც სამხედრო წესებში და განსაკუთრებით, შეთქმულთა პარტიის მიმართ აუცილებელია, ვერ აიტანეს „კომუნისტებმა“. მათ ვერ გაბედეს მზის სინათლეზე ლაპარაკი და მოქმედება. ლეგალურათ მოისურვეს ფარული კრება! და როცა ამის ნება არ დართეს, ქვეყანას აყრუებენ,— ხედავთ, გვდევნიანო.

ამაზე მეტი თავხედობა იქნება?..

დამსწრე.

რკინის გზაზე

სიმართლის აღსადგენათ.

„ერთობის“ მე-193 №-ში „მომავალი“ აღწერს რა სამტრედიაში 15 აგვისტოს მომხდარ რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა საერთო კრებას, სადაც მოხსენება გააკეთეს რკინისგზელთა კავშირის ცენტრალური გამგეობის წევრებმა სხვადასხვა საჭირბოროტო კითხვებზედ, სხვათა შორის სწერს: „რაიონულმა ყრილობამ 69 ხმით შვიდის წინააღმდეგ უნდობლობა გამოუცხადა და გადააყენა რაიონული გამგეობის თავმჯდომარე კიკაბიძე და მთელი რაიონული გამგეობა“-ო. რადგანაც მოსალოდნელია, რომ „მომავალის“ წერილმა შეცდომაში შეიყვანოს მკითხველი საზოგადოება, საჭიროთ მიგვაჩნია სიმართლის აღდგენა სამტრედიაში მომხდარ ამბების გარშემო.

სამტრედიაში ორგანიზაციების წინააღმდეგ ზოგიერთი პირადი ინტერესებით მომუშავე პირების გამოსვლებს დიდი ხანგრძლივი ისტორია აქვს და მისი ამ პატარა წერილში მოთავსება შორს წაგვიყვანდა. საჭიროთ მიგვაჩნია მხოლოთ ვსთქვათ, რომ ამ უკანასკნელ ხანებში მათ იერიში მიიტანეს რკინისგზელთა კავშირის ადგილობრივ რაიონულ გამგეობაზე.

იპოვეს ისეთი საკითხი, როგორიც არის სასურსათო საქმე და ცდილობდნენ რაიონის პრესტიჟის დაცემას რეორგანიზაციის მოსახდენათ.

15—18 აგვისტოს მოწვეული კრებაც, სადაც უნდა მოსმენილიყო რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეებისთვის საჭირ-ბოროტო საკითხი, ამ ვაჟბატონებმა მოინდომეს თავიანთი ინტრიგანული და დეზორგანიზატორული მოქმედებისათვის გამოეყენებინათ.

მათ ეს რამოდენიმეჯერ კიდეც შეძლეს და კრების დასასრულს წამოაყენეს რაიონის წინააღმდეგ სრულიად დაუსაბუთებელი ბრალდებები. საგანგებოთ ამ საქმისათვის გაგზავნილმა ცენტრალური გამგეობის კომისიამ სასურსათო სარევიზიო კომისიის წევრთან ერთათ ადგილობრივათ ძიების შემდეგ აღადგინა, რომ არც ერთ ბრალდებას რაიონის თავმჯდომარის კიკაბიძის და სხვა რაიონის წევრების წინააღმდეგ წამოყენებულს ტიმოთე შენგელიას და მისი კომპანიის მიერ, რომელსაც საიწუხაროთ მხარს უმშვენებდა ბ. ჰ. არდიშვილი, არავითარი კავშირი სიმართლესთან არ ქონია.

კომისიამ დაამტკიცა, რომ ამ ძალა-უფლების მაძიებელ ხალხს სურდათ მხოლოთ რაიონული გამგეობის რეორგანიზაცია, რომ შემდეგ თვით მოქცეოდნენ სათავეში.

ასეთ დეზორგანიზატორული და კავშირის ცხოვრებაში ანარქიის შემტანი მუშაობისთვის რკ. გზ. კავშირის ცენტრალურმა გამგეობამ თავის მორიგ სხდომაზე, რომელსაც დაესწრნენ ბათომის, შორაპნის, ხაშურის და ტფილისის რაიონების წარმომადგენლები 24 აგვისტოს კავშირიდგან გააძევა ტიმოთე შენგელია, ლუარსაბ ჯანელიძე, მიტროფანე ჯანელიძე და გ. ტორონჯაძე.

აი საქმის ნამდვილი მდგომარეობა, რომელსაც ადგილი ქონდა სამტრედიაში და რომელიც ცოცხალი ფაქტებით და ურყეველი საბუთებით არის დამტკიცებული.

ჩვენ არ შეგვიძლიან მწუხარება არ გამოვსთქვათ კორესპონდენტ „მომავალის“ წერილის გამო, რომელიც ასე ზერელეთ და საქმის გაუცნობლათ ათავსებს ცნობას.

ამხ. „მომავალი“, უკეთესი იქნებოდა რადგანაც მოისურვეთ სამტრედიაში მომხდარ ამბების გაშუქება, უფრო ახლო გაეცნობოდით საქმეს და შეგეტყოთ, რომ 69 ხმა იმ რაიონში, სადაც ორი ათასამდე მუშა-მოსამსახურეა, არ არის უფლებამოსილი რაიონის გამგეობის გადაყენების საქმეში. რატომ არ გაიგეთ, რომ მე-2 დღეს რაიონის საბჭოს კრებამ, რომლის არჩეულიც არის რაიონული გამგეობა, სასტიკათ დაგმო ამ 69 კაცის მოქმედება და ტ. შენგელიას და მისი კამპანიის გამოსვლებს შესაფერი სახელი უწოდა.

რკ. გზ. კავშირის ცენტრალური გამგეობა.

მუშათა დელეგაცია და ბოლშევიკები

ოქტომბრის მეორე „რევოლიუციამ“, რომელიც მოახდინეს „სოციალიზმის“ სახელით ბოლშევიკებმა, საქართველოს მუშათა კლასი იძულებული გახადა ჩამოშორებოდა რუსეთს და თავისთვის თვითონ მოეარა. ის დაადგა სწორი, მარქსისტულ გზას და დარწმუნებული იყო, რომ ეს სწორი გზა მიიყვანდა მას სრულ გამარჯვებამდე და ეს მართლაც ასე მოხდა.

დღეს საქართველო იშვიათი კუთხეა, სადაც სახელმწიფოს მართვა-გამგეობას სათავეში უდგას სოციალისტური მთავრობა, სადაც იცემა ისეთი კანონები, რომელიც გვაახლოვებს სოციალიზმს და რომელმაც, რაც უმთავრესია, აიცილა ყველა ის განმანადგურებელი ექსპერიმენტები, ბოლშევიკებმა რომ მოახდინეს რუსეთში სოციალიზმის სახელით.

მაგრამ, როგორც მოგეხსენებათ, საქართველოს შესახებ ძალიან ცოტა ან სულ არაფერი იცოდნენ სხვა ქვეყნებმა ამიტომ დიდი შრომა დასჭირდა ჩვენს დემოკრატიას, რომ საქართველო და მისი მდგომარეობა გაეცნო სხვა ქვეყნებისათვის. დღეს უკვე ევროპის მუშათა კლასს წარმოდგენა აქვს საქართველოზედ, მაგრამ დარჩა ერთი მხარე, რომელმაც თავიდანვე მტრული განწყობილება დაიჭირა საქართველოსთან; ის ყოველთვის ცდილობდა საქართველოსთვის რაიმე ზიანი მიეყენებია, რაც მათდა სამწუხაროდ ვერ მოხერხდა და საქართველო, როგორც სხვა შემთხვევებში, აქაც გამარჯვებული გამოვიდა.

ეს მტერი იყო საბჭოთა რუსეთის მმართველი ბოლშევიკების დიდი ნაწილი. ვის არ ახსოვს, თუ რა პროვოკაციულ ხმებსავრცელებდნენ რუსეთში საქართველოზე. ცდილობდნენ რუსი ხალხისთვის ცუდად დაესახათ საქართველო.

ამ მოვლენასთან ბრძოლა იმ ხანებში ყოვლად შეუძლებელი შეიქნა, რადგან საქართველოს არ ჰქონდა საშუალება სწორი ინფორმაცია მიეწოდებია რუსეთის მუშათა კლასისათვის იქ გამეფებულ ანარქიის გამო.

ამის გამო რუსეთის მუშათა კლასში ცუდი შეხედულება დაიბადა საქართველოს შესახებ.

საქართველოს მუშათა კლასი ყოველთვის ცდილობდა, რომ ასეთი ყალბი შეხედულება რუსეთის მუშათა კლასისა გაექარწყლებია, მაგრამ ამის შესაძლებლობა როგორც ზევით აღვნიშნეთ, მას არ ჰქონდა დღემდე. დღეს კი, როგორც ვიცით, საქ. პროფეს. კავშირებმა გადასწყვიტეს გაგზავნონ რუსეთში მუშათა დელეგაცია, რომლის მოვალეობა არის გაეცნოს რუსეთში დამყარებულ „სოციალიზმს“ და გააცნონ რუსეთის მუშათა კლასს საქართველოს მდგომარეობა.

ჩვენ თავიდანვე ვიცოდით, თუ როგორ შეხვდებოდნენ ამ ფაქტს ბოლშევიკები; ჩვენ ვიცოდით, რომ ბოლშევიკებს ასეთი დელეგაციის გაგზავნა არ ესიამოვნებოდათ, რადგან ქართველი მუშა თავისი თვალით შეხედავდა იმას, რაც ხდება რუსეთში.

ბოლშევიკებმა დელეგაციის არჩევის პირველ დღიდანვე ასტეხეს ერთი აურზაური და, რადგან დელეგაციის გაგზავნის აშკარა მოწინააღმდეგეთ ვერ გამოვიდნენ, სხვა საშუალებას მიმართეს, რომ დელეგაციის ავტორიტეტი აქედანვე დაეცათ რუსეთის მუშათა კლასის თვალში, ადგილობრივი ბოლშევიკები ფურცლებში სვამენ სახელწოდებას მუშათა დელეგაციას, ვითომც ის მართლა ნამდვილი მუშებისაგან არ შესდგებოდეს. ბოლშევიკებს, დარწმუნებულთ იმაში, რომ რუსეთიდან მუშათა დელეგაცია მათ სასარგებლოს არაფერს ჩამოიტანს, აქედანვე უნდათ გაუტეხონ სახელი მას. მაგრამ ამით ბოლშევიკები ფონს ვერ გავლენ.

ამრიგათ, დაწყებული კომპანია მუშათა დელეგაციის ,ირგვლივ, გამოწვეულია ბოლშევიკების „ნამოქმედარის“ გამოაშკარავების შიშით.

ეს ასეა, მაგრამ დავუცადოთ, ყოველ შემთხვევაში, თვით დელეგაციას, რომელსაც ამის შესახებ ეკუთვნის უკანასკნელი სიტყვა.

„ზეგი“.

წ.-კითხვის საზოგადოება

მასწავლებელთა და წიგნების მოვაჭრეთა საყურადღებოთ.

ამ რამოდენიმე დღის წინად ქართულ გაზეთებში დაიბეჭდა სია იმ სახელმძღვანელო წიგნებისა, რომელსაც ბეჭდავს ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობა და რომელიც უნდა გამოვიდეს ბაზარზე გასასყიდათ აგვისტოს დამლევამდე.

ხსენებულ სიაში მე 7 ნომრით აღნიშნულია იაკობ ზედგენიძის ქართული ანბანი, რომელსაც მიწერილი აქვს დედა ენის მაგიერი (ხაზი ჩვენია). ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობას არავითარი უფლება არ ჰქონდა მიეწერა „დედა ენის მაგიერი“. დედა ენა ჯერ არ მოკვდარა, არც შეუჩერებია მისი გამოცემა წ. კ. გ. საზოგადოებას, არც არავის დაუწუნებია და არც დაუვალებია ბ-ნი ზედგინიძისათვის საზოგადოების გამგეობას დედა ენის მაგიერი ახალი წიგნის შედგენა. ასეთი განცხადება დაბეჭდილია მხოლოდ იმ მიზნით, რომ მეტი ბაზარი მოუპოვონ ზედგინიძის ქართულ ანბანს და შეცდომაში შეიყვანონ საზოგადოება.

წ. კ. გ. საზოგადოება აცხადებს მასწავლებელთა და წიგნების მოვაჭრეთა საყურადღებოთ, რომ იაკობ გოგებაშვილის დედა ენა 1 ნაწ. და 2 ნაწ., განსაკუთრებული კომისიის მიერ შევსებული და შესწორებული, როგორც ეს

უკვე გაზეთებშიაც იყო გამოცხადებული იბ ქდება და გაიყიდება ამ დღეებში. 50,000 ცალი უკვე დაკეთდა.

წ-ი გ. ს. გამგეობა.

ვენის გრეხილ ავეჯეულობის ქარხანა

გასული წლის ნოემბრის რიცხვებში მთავრობამ მისცა ტყე სურამის ახლოს (კლიოპკებზე) ბიჭქის ხის დასამუშავებლად ბაქოელ მრეწველს მიხეილ ალექსანდრეს ძე ქუთათელაძეს. მასვე ქალაქთა კავშირმა გაუხსნა სესხი 100.000 მან. ხსენებულ მიზნისათვის. ქალაქთა კავშირი გარდა იმისა, რომ დამზადებულ კლიოპკეებში თუ სხვა ხე-ტყის მასალაში მონაწილეა, კიდევ იღებს ქუთათელაძისაგან 15% ს. ეს ხელსაყრელი იყო სახელმწიფოსათვის, რადგანაც იქმნებოდა ერთგვარი ღირებულება.

რამოდენიმე წელიწადია მას შემდეგ რაც ხსენებულმა ქუთათელაძემ დაიწყო გრეხილ ავეჯეულობის ქარხნის მუშაობა და ამა წლის იანვრის პირველ რიცხვებში ის უკვე მოაწყო, აამუშავა და წინადადება მისცა ქალაქთა კავშირს მიეღო ნახევარი ქარხანა თავის ღირებულ ფასში. რასაკვირველია, ქალაქთა კავშირი ამაზე დათანხმდა, მაგრამ ქარხანა მაინც პრიმიტიულ მდგომარეობაშია. როგორც გავიგეთ, ქარხნის გასაუმჯობესებლათ მთავრობამ 6.000,000 მან. გადაუდვია, მაგრამ ჯერ ეს ფული ქარხანას არ მოხმარებია. ქარხანა დიდს შეკეთებას და გაფართოებას თხოულობს. ქარხანა შენობებზე ისეთ შთაბეჭდილებას ახდენს, თითქოს ორიოდ ოთახში შესანახათ დაიწყოთ „სტანოკები" და გამოსაცდელათ აამუშავებიათო. ისეთ ვიწრო შენობაშია მოთავსებული ქარხანა, რომ კაცი-კაცს ძნელათ შეუვლის. ეხლა კეთდება დღეში 10—12 დუჟინი სკამი, (მეტის გაკეთება ქარხნის შენობის გაფართოვებამდე ყოვლათ შეუძლებელია), ამ რიცხვზე გაჩერება კი შეუძლებელია ქარხნის არსებობისათვის. ცხოვრება დღითი-დღე საზღაპროთ ძვირდება მუშა ხელის, მასალის და სხვა ხარჯების გაძვირება თვით ნაწარმოების გაძვირე- [illegible] ადგილობრივ მომხმარებლებსაც ვერ აკმაყოფილებს ნახევრათ და მომავალში, როცა საჭირო და მოსახერხებელი იქნება საზღვარ-გარეთელ ბაზარზე გამოსვლა საჭირო მასალების მისაღებათ, სულ ვერ დააკმაყოფილებს მოთხოვნილებებს. დღეს ქარხანა ადგილობრივ ბაზარზედ თითო თაობით ყიდულობს მასალას (სალებავებს, ლუქსმანს, ხის საწმენდს გასასლიალებელ მასალას და სხვ.) მომავალში კი ასე არსებობა არ შეიძლება ამისათვის საჭიროა საზღვარგარეთ კარგი მასალის შეძენა, იქ გამოსვლა კი ცარიელი ხელებით არ შეიძლება, მით უმეტეს, უაზრობა იქნება, როცა ჩვენი ქარხნის ნაწარმოებს დიდი მოთხოვნილება აქვს. საზღვარ-გარეთიდან მოსული კაპიტალისტები ეხლაც თხოულობენ სკამებს ჩვენი ქარხნის ნაწარმოებს. ხსენებულ ქარხანაში მზადდება საუკეთესო ვენის სკამები რვაფორმისა, ლოგინები ხის ინგლისური სისტემის, რომელნიც რკინის ლოგინს არ ჩამოუვარდება, ეკიპაჟების თვლები ავტომობილების თვლები და სხვ. დაიწყო აგრეთვე ხის საწმენდის „შკურკის" დამზადება, ახლო მომავალში რკინისაც (НОЖДАКЪ) დაამზადებს, ასე რომ, ხსენებული წარმოება თვალსაჩინო წარმოება იქნება ჩვენში მხოლოდ დღესვე უნდა იქნეს მიღებული ზომები ქარხნის შენობის გასაფართოვებლათ. დაყოვნება შეუძლებელია.

უნდა ვიფიქროთ, რომ ხსენებული ქარხანა არ ჩამოუვარდება ევროპის ქარხნებს. ჩვენ მეტი უპირატესობა გვაქვს იმვიათ ხე-ტყის მასალის მხრით.

გლ. ბახგელი.

ერობა და ქალაქი

ერობათა კავშირის კომიტეტმა მომართვების სამინისტროს მიმართა შუამდგომლობით ნეიტრალურ ზონაში მანუფაქტურისა და სხ. საქონლის გატანის უფლების დართვის შესახებ. კომიტეტის მიზანია ამ გზით ნეიტრალურ ზონაში მატყლის შესყიდვა.

სოხუმის ოლქის ქალაქთა და ერობათა წარმომადგენლების ყრილობის სხდომაზე, რომელსაც თავმჯდომარეობდა გელოვანი, ჯანჯღავამ ქალაქთა და ერობათა მოქმედების შესახებ მოხსენება გააკეთა. მომხსენებელმა მიუთითა სამურზაყანოს ბუნებრივ სიმდიდრეზე და აღნიშნა, რომ ეს სიმდიდრე ტექნიკურად გამოცდილ ძალების უქონლობის გამო არ მუშავდება. ერობას ამდენხანს არ ჰქონია შემოსავლის განსაზღვრული წყარო. ამიტომ მან მომავალში მხარის სიმდიდრის ექსპლ. გადასწყვიტა პირველად ყოვლისა განზრახულია ტყის ექსპლოატაციის დაწყება. ერობას ამ მხრით მიწად მოქმედების სამინისტრო დაეხმარა. განზრახულია აგრეთვე მადნეულობის დამუშავებაც. მიუხედავათ ზოგიერთ დაბრკოლებისა, სამურზაყანოს ერობამ ადმინისტრატიული აპარატი მაინც კარგად მოაწყო. ამის საუკეთესო დამამტკიცებელია მაზრაში ყაჩაღობის მოსპობა. შეეხო რა აგრარულ რეფორმას, მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ ერობა ჯერ-ჯერობით რეფორმის პირველ ნაწილს ახორციელებს, ესე იგი, მიწების ჩამორთმევას აწარმოებსო. აგრარულ რეფორმას მცხოვრებნი თანაგრძნობით უყურებენ. მაზრის სასურსათო მდგომარეობა შედარებით დამაკმაყოფილებელია. ფუთი სიმინდი 300 მან. ღირს. სიმინდის გასაიაფებლად ზომები არის მიღებული. ერობამ სოფლის სასურსათო კომიტეტი გახსნა. [illegible] გახსნილია 50 პირველ დაწყებითი და 3 უმაღლესი სკოლა. შკოლის ქსელის გაფართოებას მცხოვრებლები თანაგრძნობით ხვდებიან. [illegible] მაზრაში სულ. 60.000 მცხოვრები ითვლება. (ე. ს.)

ს.-დ. პარტიაში

თფილისი. 23 აგვისტოს მთავარ ფოსტის კონტორაში შესდგა თფილისის ფოსტა-ტელეგრაფის და ტელეფონის ს.-დ. პარტიის წევრთა კრება. დაესწრო 50 მეტი წევრი, კრების თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა ამხ. ვ. ხოშტარია, მდივნად ამხ. გ. კაკაძე. დღის წესრიგში იყო შემდეგი საკითხები: 1) რუსეთში მუშათა დელეგაციის გაგზავნის მნიშვნელობა, 2) მოქმედება სამმართველოსთან არსებულ კოოპერატივის და ფურნისა, 3) მარქსისტული სამეცნიერო წრის მუშაობის შესახებ და სხვა.

პირველ საკითხზე მოხსენებას აკეთებს სარაიონო გამგეობის თავმჯდომარე ამხ. გაჩეჩილაძე, რომელიც თვით ამ დელეგაციაშია არჩეული და უხსნის კრებას დელეგაციის დიდ მნიშვნელობას.

კოოპერატივის და ფურნის შესახებ ლაპარაკობს ამხ. ჟორული და აღნიშნავს იქ არსებულ დეფექტებს, უსაყვედურებს აგრეთვე რაიონულ გამგეობას არა საკმარისად მუშაობას და მოუწოდებს მას უფრო ენერგიულ მუშაობისაკენ. ამხ. გაჩეჩილაძე, როგორც სარაიონო გამგეობის თავმჯდომარე, კრებას უმტკიცებს, რომ გამგეობას იმ პირობებში, რომელშიაც იმყოფებოდა ის, გაუკეთებია იმაზე მეტი, რის გაკეთებაც შეეძლო. და შემდეგ გადადის კოო- [illegible] ცენტრალური გამგეობის წევრები და დაინტერესებული პირნი, წესიერად იცნოდე.

მცირე კამათის შემდეგ თანახმად თავმჯდომარე ხოშტარიას წინადადებით კრებამ დამაკმაყოფილებლად იცნო ამხ. გაჩეჩილაძის განმარტება და გადავიდა სხვა კითხვების გარჩევაზე.

მარქსისტული სამეცნიერო წრის მუშაობის დაწყების დაგვიანების შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ვაშაკიძე და იმედს გამოსთქვამს, რომ ვინაიდან შემაფერხებელი მიზეზები უკვე დაძლეულია, ხსენებული წრის მუშაობა უახლოეს მომავალში დაიწყებაო.

თფილისის რკინის გზის სადგურის ფ.-ტ. განყოფილებიდან მოხსენებას აკეთებს ამხ. კირილე ხოშტარია. ამ მოკლე ხანში იქ გაუჩაღებიათ პარტიული მუშაობა. კრებამ სურვილი გამოსთქვა რომ რკინის გზის ამხანაგებს ეყოლოს წარმომადგენელი ფ.-ტ. ქვეკოლექტივში.

დასასრულ თავმჯდომარე მიესალმება რუსეთში მიმავალ ამხ. გაჩეჩილაძეს და იმედს გამოსთქვამს, რომ ის, როგორც ყოველთვის, თავისი ნაყოფიერი მუშაობით მუშათა დელეგაციაში გაამართლებს ფ.-ტელეგრაფის დემოკრატიის იმედებს და უსურვებს მას მშვიდობით დაბრუნებას.

ამხანაგები გულწრფელად ემშვიდობებიან ამხ. გაჩეჩილაძეს და ტაშის ცემით აცილებენ მას. №.

ზესტაფონი. 15 აგვისტოს შესდგა ზესტაფონის თემის კოლექტივის კრება.

თემის გამგეობის მოქმედების შესახებ კრებას მოხსენებს ამხ. კ. კვანტრიშვილი, რომ საერთოდ შექმნილ პირობების გამო, თემის გამგეობას არ ქონდა საშუალება საკმაო დრო მოეხმარებინა მუნიციპალური მოღვაწეობისათვის რის გამოც ბევრი საჭირ-ბოროტო კითხვები ჩვენი თემის ცხოვრებაში გადაუჭრელი დარჩა. უსახსრობა თემს გასაქანს არ აძლევს, და ძლიერ აფერხებს მის მუშაობას. სურსათის ნაკლებობა უჩრხულ მდგომარეობაში აყენებს გამგეობის მუშაობას და მიუხედავათ მრავალ გვარ ღონისძიებათა, მაინც შეუძლებელი შეიქნა თემის მცხოვრებთა სურსათით უზრუნველყოფა. გამგეობა ენერგიულ მუშაობას აწარმოებს თემში გზების შეკეთება—გაყვანის საქმეზე, მიღებულია ზომები არსებული შკოლების საჭირო სასწავლო ნივთებით და ბინით უზრუნველსაყოფათ.

კრება კმაყოფილი დარჩა თემის მუშაობით.

პარტიულ მუშაობის შესახებ მოხსენდა კრებას, რომ სოფლები სრულიად დავიწყებულია. საჭიროა ყველა ამხანაგებმა, ვისაც კი შესტკივა გული პარტიის კეთილდღეობისათვის, მთელი ენერგიით შეებრძოლონ პარტიაში გამეფებულ გულცივობას, და ორგანიზაციების გამოსაფხიზლებლათ მთელი ძალით შეუდგენ მუშაობას.

კრებამ დაადგინა: მოწვეულ იქნას სასწრაფო კრება კოლექტივისა და სოფლების ქვეკოლექტივთა წარმომადგენლების, პარტიული მუშაობის გასაჩაღებლათ პრაქტიკულ ღონის ძიებათა გამოსანახავათ. კრება დაინიშნა 21 აგვისტოსათვის.

გიაური.

მუშათა შორის

„ერთობის" № 194 (27-ში აგვისტო). მზარეულების კავშირი, იძლევა რა ზოგიერთ ცნობას კავშირის ცხოვრებიდან, სხვათა შორის, ეხება მუშათა ცენტრალურ კლუბის გამგეობას და აწვდის მკითხველ საზოგადოებას ხსენებულ კლუბის შესახებ სრულიად უსაბუთო და სიმართლესთან შეუფერებელ ცნობებს.

მზარეულების კავშირი სწერს: „კავშირის ნივთიერ საშუალებათა გასაძლიერებლად გადაწყვეტილი იყო მუშათა კლუბში საღამოს გამართვა, მაგრამ კლუბის გამგეობამ დიდი ქირა მოითხოვა (12000 მ.), რის გამოც ეს გადაწყვეტილება ვერ განხორციელდა".

ჩვენ არ ვიცით, თუ რა გადაწყვეტილება ჰქონდა მზარეულების კავშირს, მაგრამ ვიცით ის, რომ ხსენებულ კავშირს არავითარი განცხადება საღამოს შესახებ არ შემოუტანია არც კლუბის გამგეობაში და არც თეატრალურ კომისიაში, არც კლუბის გამგეობის წევრებთან ჰქონია მოლაპარაკება საღამოს შესახებ. მაშ რათ დასჭირდათ ხსენებულ კავშირის გამგეობის წევრებს ასეთი ყალბი ცნობების შეთხზვა? ვინ, რომელმა გამგეობის წევრმა უთხრა მათ, თითქოს საღამოს გამართვისათვის კავშირს უნდა გადაეხადა 12000 მ?

კლუბის გამგეობის 30 ივნისის დადგენილების თანახმად მუშათა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, რომლებიც მოისურვებენ კლუბში საღამოების გამართვას, გადახდებათ კლუბის ქირა კვირა უქმე დღეებში (და აგრეთვე შაბათობით) შვიდი ათასი მანეთი, უბრალო დღეებში კი ხუთი ათასი მან. ჩვენს კლუბში არა ერთსა და ორს მუშათა ორგანიზაციებს მოუწყვიათ საღამოები და ყველანი დაამოწმებენ, რომ იხდიდენ ზემოაღნიშნულ ფასს. მუშათა კლუბი, როგორც ჩვენივე, მუშების დაწესებულება, მათი საკუთარი ორგანიზაცია, ისახავს მიზნათ ხელი შეუწყოს თფილისის პროლეტარიატის გათვითცნობიერებას, მის კულტურულათ ამაღლებას და არა რაღაც სპეკულიატურ ზრახვებს თითქოს ერთ კავშირს ხუთ თუ შვიდ ათასად ვძლევდეთ კლუბის შენობას, [illegible] აცილებული იქნეს ყოველგვარი გაუგებრობა და უსიამოვნება, რომლებიც ყალბი ცნობების მიწოდებიდან გამომდინარეობს მზარეულების. კავშირს, როგორც ჩანს, არაფრად მიაჩნია ფაქტების დამახინჯება და მკითხველ საზოგადოების შეცდომაში შეყვანა.

კლუბის გამგეობა იმედოვნებს, რომ მუშათა ორგანიზაციების ხელმძღვანელი ორგანოები მიაქცევენ ჯეროვან ყურადღებას ამ გარემოებას და მოუწოდებენ წესიერებისაკენ იმ კავშირს, რომელიც ასე ადვილათ სცემს მუშათა კლუბის პრესტიჟს მუშებისა და საზოგადოების თვალში.

მუშ. ცენტრ. კლუბის გამგეობა.

ახალქალაქი. ახალქალაქის წყალსადენის პროფესიონალურ კავშირის სექციის სარევიზიო კომისიამ აღმოაჩინა, რომ სექციის თავმჯდომარე კ. სიდამონიძეს დაუხარჯავს სექციის ფული და არა ტრამვაის. პროფ. კავშირის ცენტრის გამგეობაში შეუტანია 4 თვის განმავლობაში ხელდრი გადასახადი. ამავე სარევიზიო კომისიამ წყალსადენის დირექტორის დიასამიძის თხოვნით ფურნის რევიზია მოახდინა. ფურნის გამგეთ იყო იგივე კ. სიდამონიძე, რევიზიის დროს აღმოჩნდა, რომ გამგეს აკლია 145 ფუთი და 21½ გ. პური. კომისიამ საზოგადო კრებას განუცხადა ყველაფერი ეს. კრება მეტად აღელდა, მოითხოვა გასამართლება. არჩეულ იქნა ახალი კომისია 6 კაცისაგან შემდგარი კომისიამ სექციასთან ერთად იქონია მსჯელობა ამ საკითხზე და აღმოჩნდა რომ ბევრი ცუდი თვისებანი ჰქონია სიდამონიძეს ამიტომ დადგენილ იქნა: სიდამონიძის ადგილიდან დათხოვნა და პურის საქმის ქალაქის გამგეობისათვის გადაცემა.

X.

ახალ-სენაკი. აგვისტოს 18-ს შესდგა ერობის მოსამსახურეთა კავშირის წევრთა საზოგადო კრება. პირველ რიგში განხილულ იქნა მუშა-მოსამსახურეთა ეკონომიურ მდგომარეობის საკითხი. იყო ორი მიმდინარეობა: ერთი მოითხოვდა მუშა-მოსამსახურეებს მომატებოდათ ჯამაგირის 100—150 %, მეორე მიმდინარეობა კი იცავდა სატარიფო პალატის მიერ დაწესებულ პროცენტულ მომატებას. კრებამ დაადგინა დაკმაყოფილდეს სატარიფო პალატის მიერ მიღებული პროცენტული მომატებით. კრებამ დაადასტურა აგრეთვე კავშირის გამგეების მიერ შალვა დადიანის სასარგებლოთ 10 ათასი მან. გაღება.

გარჩეულ იქნა აგრეთვე მუშა-მოსამსახურეთა შრომის ნაყოფიერების საკითხი. მოსმენილ იქნა ამ საკითხზე მოხსენება, რომლიდანაც გამოირკვა, რომ ერობის გამგეობა უკმაყოფილო ყოფილა თანამშრომელთა შრომის ნაყოფიერებით, მცირე კამათის შემდეგ დადგენილ იქნა, რომ მოსამსახურეთა შრომის ნაყოფიერებას მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება კავშირის გამგეობის მხრივ და ის პირნი, რომლებიც ვერ დააკმაყოფილებენ სამსახურის მოთხოვნილებებს, დათხოვნილ იქნან.

მუშათა მაგიდის შესახებ გამგეობის მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ მაგიდის დაარსებისაკენ უკვე გადადგმული ყოფილა სათანადო ნაბიჯი. კრებამ სურვილი გამოსთქვა, რაც შეიძლება ჩქარა იქნას მოგვარებული მუშათა მაგიდის საქმე.

იმედი.

პროვინცია

წალკის რაიონი. (ბორჩალოს მაზრა) ეს რაიონი უდიდესი რაიონია მთელს ბორჩალოს მაზრაში. მასში 6000-მდე კომლი ითვლება. უმეტესობა მცხოვრებთა ბერძნობაა, არიან ქართველები, გერმანელები, და სომხები. ასეთი კულტურულად ჩამორჩენილი მხარე მგონი მთელს საქართველოში ერთიც არ მოიპოვება, აქ არ არსებობს არც სამკითხველო, არც თეატრი, არც სხვა რამე კულტურული. გაზეთი ხომ ეს უცხო ხილია აქ.

სწავლა-განათლების საქმე ძლიერ ცუდათ არის დაყენებული. თუმცა ყველა სოფელშია სკოლები მაგრამ ასეთ ყოფნას რომ არ იყოს ის სჯობს, ძველ ნგრეულ პატარა სახლებში, სადაც საბრალო ბავშვები და მასწავლებლები სიცივისაგან ცახცახებენ.

გაცილებით წინ სდგას გერმანელები, ისინი უფრო კარგათ არიან მოწყობილი ჟურნალ-გაზეთები მოსდით, სკოლა უფრო კარგათ აქვთ მოწყობილი. აქვთ კოოპერატიული ყველის და კარაქის ქარხანა, მაღლა სდგანან და პროვოკაციასაც ძლიერ ცოტა ადგილი აქვს მათში.

ადმინისტრაციის თავხედობას აქ დღემდის საზღვარი არ ქონდა, ეს გარემოება მიიღო მხედველობაში ბორ. სამ. ერობამ და ადმინისტრაციის რეორგანიზაცია მოახდინა და გამგის ნაცვლათ მილიციის უფროსი დანიშნა, ვნახოთ რას მოგვცემს ახალი ადმინისტრაცია.

გ. ესმაშვილი.

ს. ნოსირი. 13 აგვისტოს დაახლოვებით დღის 10 საათზე ს. ნოსირში, სენაკიდან მე 7 ვერსზე სახელდობრ „ძიგირში" დახოცეს სამი ყაჩაღი სოფ. ხანათის მცხოვ. ნიკო და კაკო ქადარიები და ევგენი კორძახია.

მათი დახოცვა შემდეგ პირობებში მოხდა: 11 აგვისტოს, ღამით დასცემიან [illegible] და 12 აგვისტოს [illegible] დაუტყვევებია ორი მცარცველი კაკო ქადარია და ევგენი კორძახია, რომლებიც დანაშაულში თვითონ გამოტყდარან დატუსაღების დროს აღმოაჩნდათ 7 ათასი მანეთი და სახაზინო რევოლვერები. მილიციის უფროსმა იმავე დღეს დაატუსაღა მესამე მცარცველი ნიკო ქადარია აბაშიდან სენაკში მიმავალი მატარებელში. უკანასკნელსაც აღმოაჩნდა სახაზინო იარაღი.

სამივე მცარცველს მოუყარეს თავი დ. აბაშაში და მილიციის უფროსის მიერ სათანადო ოქმის შედგენის შემდეგ ე. ი. 13 აგვისტოს სამი მცველების თანხლებით გაგზავნეს სამაზრო სატუსაღოში—სენაკში.

სოფ. ძიგირში, მილიციისათვის ტყიდან სროლა აუტეხიათ და ყუმბარაც გადმოუგდიათ. მცველებს გაუციათ შესაფერი პასუხი. სროლამ გასტანა ნახევარი საათი, დამცემლები გაქცეულან ზანათისაკენ.

სროლის შეწყვეტის შემდეგ აღმოჩნდა სამივე ყაჩაღი—ტყვეები დახოცილები. მცველები უვნებლად გადარჩნენ, ხოლო მილიციის უფროსს შუბლი აქვს დაზგნილი. ამ შემთხვევის ადგილას მოვიდნენ: ადგილობრივი ადმინისტრაცია და მაზრის მილიციის უფროსის თანაშემწე ა. დარახველიძე მილიციელებით. ტყის დათვალიერებითაც გამოირკვა რომ დამცველები კარგათ ყოფილან შეიარაღებული, იპოვეს ცარიელი ვაზნები. კაკო ქადარია და კორძახიას დაცემისათვის ქონდათ რვა წლის კატორღა, მაგრამ მანიფესტით განთავისუფლებულ იყვნენ. დახოცილები იქვე დამარხეს. გამოძიება სწარმოებს დამნაშავეთა აღმოსაჩენად.

[illegible]

ქ. ჭიათურა 31 ივლისს შესდგა ჭიათურა საჩხერის რაიონის სახალხო გვარდიის ყრილობა, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ოფიცერი შ. ქეიშვილი და მდივნობდა გოდაბრელიძე. კრებას დაესწრო მთავარ შტაბის წევრი სირბილაძე და საოლქო შტაბის წევრი სიხარულიძე.

პირველად მოხსენებას აკეთებს მთავარ შტაბის წევრი რომელიც აღნიშნავს დღევანდელს შინაურ და გარეშე მდგომარეობას. ფართოთ შეეხო აგრეთვე იმ განცხადებას, რომელიც შეტანილია ჭიათურა-საჩხერის რაიონის სახალხო გვარდიელების მიერ ჭიათურაში საოლქო შტაბის დაარსების შესახებ. კრებამ იქონია რა ამის შესახებ მსჯელობა ერთხმად დაადგინა: ჭიათურა საჩხერის რაიონის სახალხო გვარდია, კმაყოფილია მთავარ შტაბის წევრის სირბილაძის მოხსენებით და მასთან ღრმათ დარწმუნებულია, რომ მომავალი გვარდიელთა ყრილობა დაადასტურებს გვარდიელების მოთხოვნილებას და ჭიათურაში იქნება დაარსებული საოლქო შტაბი.

შემდეგ ამისა მოხსენებას აკეთებს ადგილობრივ შტაბის თავმჯდომარე ს. სიხარულიძე, რომელიც ვრცლათ აღნიშნავს იმ ენერგიულ მუშაობას, რომელიც მას წელით ხვდა მთელი წლის განმავლობაში. კრება მოხსენებას ოვაციებით ხვდება.

შტაბის წევრებათ ყრილობამ დასტოვა ძველი შემადგენლობა მხოლოდ მას დაუმატა ერთი სარალიძე.

კრებამ დაადგინა, მისალმების დეპეშა გაეგზავნოს მთავარ შტაბს და მთავრობის თავმჯდომარეს.

შალიკო ხვადაგუნელი.

ხევი. (ლურია) ეს სოფელი კულტურულათ ჩამორჩენილია. ჯერ იყო და ბალშევიკების გამოსვლის დროს თავი „ისახელა" ს. ქვაბლოშ და მისმა მეზობელმა სოფლებმა. ჯერ ეს დანაშაულობა და სირცხვილი არ მოუშორებიათ [illegible] იჩინა თავი ერთმა სამარცხვინო მოვლენამ. ს. ბუჩსიეთში ერთი იქაური მოქალაქე ქვრივი ოქროპირის ძე [illegible] ტლაძე მოევლინა ხალხს, როგორც კუდიანი. შემოიკრიბა მას გარშემო და „უქადაგებს", რომ არსებობს კუდიანობა, რომ თვითონ ის კუდიანია, აგრეთვე ხსენებულ სოფლებში მოიძებნებიან საკმაოთ ასეთი, პირები და თუ ხალხს რამე აწუხებს სიკვდილი შიმშილი, თუ სხვა რაიმე ცუდი მოვლენა, დამნაშავე უნდა ვეძებოთ ამ კუდიანებში. თუ ხალხი მოისმენს, მე როგორც კუდიანი, საშუალებას მოგცემთ ჩემი აგენტების დახმარებით გამოვძებნო ეს კუდიანები, გამოვიყვანო ხალხის წინაშე, რათა მოისპოს კუდიანობა, რომ დამყარდეს ხალხში ყოველი გვარი მშვიდობიანობაო.

ამ მოვლენას უნდა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება.

მუქარა და მსგავსი საშუალებები სრულიადაც ვერ გამოიყვანს ამ ხალხს საცოდავ და საშიში მდგომარეობიდან.

[illegible]

რედაქტორი ლევან ნათაძე.

განცხადებანი

სამხედრო ხე-ტყის ქარხანა
ამით აუწყებს, რომ მას დამზადებული აქვს დიდძალი
ნახერხი
და მსურველთ შეუძლიათ შეიძინონ შეღავათიან ფასებში, მისამართი: მადათოვის კუნძული. (6. 6—5)

ექიმი **[illegible]**
[illegible]

ექიმი **ი. ა. ტერ-ოვაკიმოვი**
გადავიდა კიროჩნი ქუჩიდან მიხეილის პრ. № 28 ვორონცოვის ძეგლის ახლოს და განაახლა ავათმყოფების მიღება. სპეციალურად სიფილისი, ვენერიული ავათმყ. (განსაკუთრებული და ქრონიკული ტრიპერი) და კანის ავათმყ. („606" და 914 შეშხაპუნებით) ავათმყ. მიღება დილის 12—2 საათ. და საღამოს 6—8 ს. ქალების საღამოს 5—6 საათ. (თ. 2577)

ექიმი **ლ. ა. სარალიძე**
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 6—7 საათამდე. ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87, ტელეფონი 8—19. [illegible] (2301—თ.)

ექიმი **[illegible]**
სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606" და „914" შეშხაპუნება). მიღება: დილით 8—9 საათ., საღ. 5—7 საათ. ქალები 2—3 ს. [illegible] № 9 [illegible] 2264

სამკურნალო
ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის
მიხეილ გედევანიშვილისა
დილისით 12—2 საათ., საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორღანოვის ქ., 20, ვერაზე. (2458—თ.)

ექიმი **[illegible]**
სპეციალურად სიფილისი და [illegible] (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების [illegible] № 33 [illegible]

თბილისში
ექიმი
ს. ვ. აბაშიძე
ღებულობს ავადმყოფებს შინაგან სენით (გულის, ფილტვების და კუჭ-ნაწლევის) სიფილის შეხაპუნება „914 და 606". ქ. სიამაშვილის სახლში (თ. 2634.)

ექიმი
ნ. ა. არუთინოვი
სპეციალურათ სიფილისი (606 და 914) ვენერიული ტრიპერი, შარდის ორგანოების ოპერაცია ენდოსკოპია (საშარდე მილის). ნოვო-ბებუთოვის ქ. № 5. სასახლის უკან, პეტრე დიდის ქ. ზევით. (პარალელურად). მიღება დილით 9—12 ს. საღ. [illegible] 6 ნახ. საათამდე. 2722-[illegible]

ექიმი **[illegible]**
[illegible]

ექიმი
ნ. ლ. ტერიაშვილი
იღებს საბებიო, ქალისა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფებს ყოველ დღე, გარდა პარასკევისა, შუადღის 1—2 და საღ. 4—5 ს. ჩერქეზოვის ქუჩაზე № 22 ყოფილი სასულიერო სასწავლებელი. ტელეფონი 14—13. (თ. 2539)

ექიმი
ნიკოლოზ მახვილაძე
განაახლა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთა მიღება ყოველ დღე დილის 8—9-მდე და საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის მახლობლად. (თ. 2528)

სახლი
მამული, აგარაკი, სავაჭრო დაწესებულება და ყოველგვარი საჭასურებ შესაძლებელია სწრაფად და ხელსაყრელ ფასებში.
იყიდოთ ან გაყიდოთ
ინტელიგენტთა ჯგუფის დახმარებით. რომელსაც აქვს მოწყობილი დიდი კლიენტურა. დავითის ქ. № 3. ბინა 1, გოლოვ. პრ. კუთხეში. (2810 1—1)

საჯარო შეჯიბრება
ბორჯომის სახელმწიფო მამულის სამმართველო ამით აცხადებს,
რომ ორშაბათს 6 ენკენისთვეს
ა. წ. ქ. ბორჯომში სამმართველოს კანტორის ბინაზე დილის 10 ს. დანიშნულია
ზეპირი შეჯიბრება
ლიკანის ბაღში ხეხილის მოსავლის იჯარით გაცემაზე. შეჯიბრება დაიწყება 100 ათას მანეთიდან. შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიმღებთ ევალებათ სამმართველოს სალაროში წინდაწინ შეიტანონ ერთი მესამედი შეფასებულ თანხისა. დაწვრილებით პირობების გაგება შეიძლება ყოველ დღე სამმართველოში. (6. 3—1)

პატივცემულ საზოგადოების საყურადღებოთ
= **„ინტელიგენტ ქალთა ჯგუფი"** =
იღებს ყოველგვარ საკერავს, რომელსაც თავის დროზე ასრულებს. აგრეთვე ამავე ჯგუფთა სკოლაში, რომელიც რამოდენიმე წელიწადი არსებობს, მიიღება მოწაფე ქალები ჭრა, კერვის, ქარგვის, და სხვადასხვა ხელსაქმის სასწავლებლათ, რომლებთანაც იმეცადინებენ საზოგადოებაში ცნობილი დამსახურებული მასწავლებლები. სკოლა სრულ უფლებიანია. მეცადინეობა დაიწყება 15 ენკენისთვიდან.
მისამართი: ვერის დაღმართი, № 3, ბინა 9, ეზოში. (2775—10—3)

გამოვიდა
ყოველკვირეული, საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი
„სოფლის მუშა"
ორგანო საქართველოს სოც. დემ. მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა
გაზეთი გამოვა ორშაბათობით
მასალები უნდა გამოიგზავნოს გაზ. „ერთობის" სახელზე—თფილისი, ერთობის ქუჩა 4, „სოფლის მუშის" სახელზე.
სარედაქციო კოლეგიაში შედიან: ალ. ლომთათიძე. ევ. [illegible]. სტ. [illegible]